

ДНЕВНИКЪТ

(стенографски)

на

XV-то обикновено Народно събрание

Първа редовна сесия.

LX заседание, петък, 3 февруарий 1912 г.

(Открито отъ председателя г. д-ръ С. Даневъ, въ 3 ч. 10 м. слѣдъ пладне)

Прѣдседателъ: (Звъни) Засѣданието се отваря. Моля секретаря г. Александъръ Кипровъ да прочете списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Секретарь А. Кипровъ: (Прочита списъка. Отсѣтствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: Желѣзъ Абаджиевъ, Никола Алтимирски, Никола Апостоловъ, д-ръ Мичо Багаровъ, Цанко Бакаловъ, Петъръ Бешковъ, х. Вандо Бобошевски, Стефанъ Бояджиевъ, Златанъ Бръчковъ, Цоню Бръшляновъ, Стоянъ Бурмовъ, Ангелъ Вачовъ, д-ръ Никола Геннадиевъ, Ванко Георгиевъ, д-ръ Никола Георгиевъ, Евтимъ Георгиевъ, Витанъ Герасимовъ, Георги Губидѣльниковъ, Никола Давидовъ, Богданъ Дачевъ, Мурадъ-бей Джевдедовъ, Георги Джевишовъ, Василъ Димчевъ, Добри Добревъ, Георги Добриновичъ, Иванъ Дочевъ, д-ръ Димо Желѣзовъ, Георги Згуревъ, Константинъ Илиевъ, Иванъ Казанджиевъ, Михо Каравасилевъ, Благой Кирчевъ, Никола Козаревъ, Василъ Константиновъ, Никола Константиновъ, Кръстю Попкрѣстевъ, Петко Кировъ, Стефанъ Лафчиевъ, Константинъ Ленковъ, Димо Марковъ, Исмиль х. Махмудовъ, Митю Милковъ, Иванъ Минчевъ, Минко Михайловъ, Цани Миховъ, Никола Мушановъ, Димитъръ Нарлиевъ, Георги Недковъ, Ахмедъ-бей х. Неджибъ-беевъ, Симеонъ Неновъ, Георги Николовъ, Тодоръ Орловъ, Петъръ Папанчевъ, Петъръ Петраповъ, Иванъ Пецовъ, Венедиктъ Поповъ, Стефанъ Поповъ, Христо Поповъ, Тодоръ Пчеларовъ, Василъ Радоевъ, Петко Разсукановъ, Маню Райновъ, Стоянъ Русевъ, Юрданъ Русевъ, Иванъ Соколовъ, Илия Стаматовъ, Иванъ Таневъ, Петко Теодоровъ, Ганчо Торомановъ, д-ръ Цоню Тотевъ, Цонко Харбовъ, Георги Христодоровъ, Христо Цаневъ, Никола Ченковъ, Христо Черешаровъ, Тодоръ Чочевъ и х. Яхя Юмеровъ)

Прѣдседателъ: Отъ 211 народни прѣдставители, отсѣтствуватъ 77. Има законния брой, за да може Събранието да се счита за правилно конституирано. Прѣди да пристѣпимъ къмъ дневния редъ, съобщавамъ на Народното събрание, че отъ Министерството на финанситѣ сж постѣпили:

Първо, законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за Българската народна банка. Тоя законопроектъ е раздаденъ на г. г. народнитѣ прѣдставители и ще се тури на дневанъ редъ за идущето засѣдание.

Второ, прѣдложение до XV-то обикновено Народно събрание за приемане за редовно оправдани сумитѣ по платежнитѣ заповѣди: № 6.000/1906 г. на Министерството на търговията и земледѣлието; № № 185/3.883, 3.888, 3.992 и 3.933/1906 г. на Министерството на правосѣдието и № № 3.802 и 5.080/1906 г. на Министерството на финанситѣ, на обща сума 2.885 л. Това прѣдложение ще се разладе на г. г. народнитѣ прѣдставители и ще се тури на дневенъ редъ за идущето засѣдание.

Пристапваме къмъ дневния редъ. На първо мѣсто имаме: избираме подпрѣдседателъ на Народното събрание.

Тѣй като, съгласно правилника, изборътъ трѣбва да стане съ тайно гласоподаване, давамъ петъ минути отидхъ, за да напишатъ г. г. народнитѣ прѣдставители името на кандидата, за когото ще гласуватъ.

(Слѣдъ отидхъ)

Прѣдседателъ: (Звъни) Моля г. г. народнитѣ прѣдставители да заематъ мѣстата си.

Моля секретаря г. Кипровъ да чете списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители, и които чуче името си, да дойде да пусне своята бюлетина.

Моля квестора г. Андрѣевъ да констатира, въ какво състояние е кутията.

Квесторъ Н. Андрѣевъ: Кутията е празна. (Показва я)

Секретарь А. Кипровъ: (Чете списъка и г. г. народнитѣ прѣдставители гласоподаватъ) Желѣзъ Абаджиевъ (отсѣтствува), Несторъ Абаджиевъ (отсѣтствува), Иванъ Абрашевъ, Петъръ Абрашевъ, Хафузъ Садкъ Алиевъ, Никола Алтимирски (отсѣтствува), Иванъ Андрѣевъ, Хасанъ-бей Апти-беевъ, Янко х. Атанасовъ, Никола Апостоловъ (отсѣтствува),

Петър Бабанджанов, д-ръ Мичо Багаров (отсѣтствува), Панко Бакалов (отсѣтствува), Иванъ Балтаджиевъ (отсѣтствува), Димитър х. Баневъ, Петър Бешковъ (отсѣтствува), х. Вандо Бобошевски (отсѣтствува), Илия С. Бобчевъ (отсѣтствува), Стефанъ С. Бобчевъ (отсѣтствува), Марко Бошковъ, Стефанъ Бояджиевъ (отсѣтствува), Златанъ Бръчковъ (отсѣтствува), Цоню Бръшляновъ (отсѣтствува), Пантелей Бурмовъ, Стоянъ Бурмовъ (отсѣтствува), Атанасъ Буровъ, Димитър Бръчковъ, д-ръ Борисъ Вазовъ, Деко Ванковъ, Ангелъ Вачовъ (отсѣтствува), Велчо Велчевъ, Желю Влашки, д-ръ Георги Гаговъ, Марциъ Гайдовъ, Димитър Ганчевъ, д-ръ Никола Генадиевъ (отсѣтствува), Ванко Георгиевъ (отсѣтствува), д-ръ Никола Георгиевъ (отсѣтствува), Евтимъ Георгиевъ (отсѣтствува), Лазаръ Георгиевъ, Михаилъ Георгиевъ (отсѣтствува), Стефанъ Георгиевъ, Стоянъ Георгиевъ, Витанъ Герасимовъ (отсѣтствува), Иванъ Гешовъ, Ангелъ Горановъ, Георги Губидѣликовъ (отсѣтствува), Стефанъ Гжбовъ, Никола Давидовъ (отсѣтствува), д-ръ Стоянъ Даневъ, Тодоръ Даскаловъ, Богданъ Дачевъ (отсѣтствува), Мурадъ-бей Джевдедовъ (отсѣтствува), Георги Дженизовъ (отсѣтствува), Василъ Димчевъ (отсѣтствува), Георги Диневъ, Добри Добревъ (отсѣтствува), Георги Добриновичъ (отсѣтствува), Георги Долапчиевъ, Иванъ Дочевъ (отсѣтствува), Димитър Драгиевъ, Стефанъ Дрънковъ (отсѣтствува), Христо х. Димитровъ, Иванъ Еневъ, д-ръ Димо Желѣзовъ (отсѣтствува), Георги Згуревъ (отсѣтствува), д-ръ Асѣнъ Златевъ (отсѣтствува), Пѣю Ивановъ, Георги Икономовъ, Димитър Икономовъ, Стефанъ Икономовъ, Георги Илиевъ, Константинъ Илиевъ (отсѣтствува), Иванъ Казанджиевъ (отсѣтствува), Мико Каравасилевъ (отсѣтствува), Иванъ Капаровъ, Александъръ Кипровъ, Йовчо Киревъ, Владо Кирчевъ (отсѣтствува), Христо Ковачевъ, Никола Козаревъ (отсѣтствува), Петъръ Козловъ, Величко Кознички, Василъ Константиновъ (отсѣтствува), Григоръ х. Константиновъ, Никола Константиновъ (отсѣтствува), Петко Кочанковъ, Константинъ Кръстевъ, Кръстю Попкрѣстевъ (отсѣтствува), д-ръ Тодоръ Кръстевъ (отсѣтствува), Стефанъ Консуловъ (отсѣтствува), Петко Кировъ (отсѣтствува), Герго Лаковъ, Парашкевъ х. Ламбевъ, Стефанъ Лафчиевъ (отсѣтствува), Бочо Лачовъ, Константинъ Ленковъ (отсѣтствува), Тодоръ Лунгаловъ (отсѣтствува), Александъръ Людскановъ, Георги Маджаровъ, Александъръ Малиновъ (отсѣтствува), Димо Марковъ (отсѣтствува), Ной Марковъ, Георги Мартиновъ, Исмаилъ х. Махмудовъ (отсѣтствува), Руфи Махмудовъ, Сюлейманъ Мемишевъ, Мехмедали Месудовъ, Митю Милковъ (отсѣтствува), Иванъ Миневъ, Иванъ Манчевъ (отсѣтствува), Минко Михайловъ (отсѣтствува), Цанп Миховъ (отсѣтствува), Димитър Мицѣйковъ, Иванъ Младеновъ, Анастасъ Мустаковъ, д-ръ Христо Мутафовъ, Никола Мушановъ (отсѣтствува), Антонъ Мандевъ, Димитър Нарлиевъ (отсѣтствува), Никола Начевъ (отсѣтствува), Георги Недковъ (отсѣтствува), Ахмедъ-бей х. Неджибъ-беевъ (отсѣтствува), Дамянъ Неновъ, Симеонъ Неновъ (отсѣтствува), Василъ Николовъ, Георги Николовъ (отсѣтствува), Недю Николовъ, Раденко Николовъ, Теню Начевъ (отсѣтствува), Тодоръ Орловъ (отсѣтствува), Киро Пановъ, Петъръ Папанчевъ (отсѣтствува), Павелъ Парапановъ, Петъръ Петрановъ (отсѣтствува), Иванъ Петровъ, Иванъ Пецовъ (отсѣтствува), Петъръ Пешевъ, Цеко Пешовъ, Христо Пипаловъ (отсѣтствува), Стефанъ Пипевъ, д-ръ Константинъ Помяновъ, Венедиктъ Поповъ (отсѣтствува), Иванъ Поповъ, Стефанъ Поповъ (отсѣтствува), Тошо Поповъ (отсѣтствува), Христо Поповъ (отсѣтствува), д-ръ Кирякъ Провадалиевъ (отсѣтствува), Тодоръ Пчеларовъ (отсѣтствува), Първулъ Първуновъ, Георги Т. Пѣевъ (отсѣтствува), Иванъ

Пѣевъ, Добри Петковъ, Василъ Радоевъ (отсѣтствува), Димитъръ Радевъ, д-ръ Никола Радевъ (отсѣтствува), д-ръ Василъ Радославовъ, Петко Разсукановъ (отсѣтствува), Маню Райновъ (отсѣтствува), Спиридонъ Рачевъ, Иванъ Русевъ, Стоянъ Русевъ (отсѣтствува), Юрданъ Русевъ (отсѣтствува), Стефанъ Савовъ (отсѣтствува), Етемъ х. Салимовъ, Кирилъ Славовъ, Слави Славовъ, Иванъ Соколовъ (отсѣтствува), д-ръ Константинъ Списаревски, Илия Стаматовъ (отсѣтствува), Василъ Стаменовъ, Раде Станоевъ, Петъръ Станчевъ, Коста Стефановъ, Димитъръ Страшимировъ, Иванъ Таневъ (отсѣтствува), Петко Теодоровъ (отсѣтствува), Теодоръ Теодоровъ, Христо Тодоровъ (отсѣтствува), Иванъ Толевъ (отсѣтствува), Димитъръ Тончевъ (отсѣтствува), Ганчо Торомановъ (отсѣтствува), д-ръ Цоню Тотевъ (отсѣтствува), Атанасъ Тричковъ, Михаилъ Такевъ (отсѣтствува), Апостолъ Урумовъ, Антонъ Франгя, Боянъ Ханджиевъ, Христо Хаджиевъ, Цонко Харбовъ (отсѣтствува), Добри Харизановъ, Мехмедъ х. Хасановъ (отсѣтствува), д-ръ Андрѣй Ходжовъ, Борисъ Христовъ (отсѣтствува), Димитъръ Христовъ (отсѣтствува), Станко Христовъ, Георги Христовъ (отсѣтствува), Иванъ Халачовъ, Христо Цаневъ (отсѣтствува), Илия Прѣтковъ, Гавриилъ Цонковъ, Дечко Ченгелиевъ, Никола Ченковъ (отсѣтствува), Христо Черешаровъ (отсѣтствува), Стилиянъ Чилингировъ, Тодоръ Чочевъ (отсѣтствува), Георги Шиваровъ, Алекси Шеревъ, х. Яхя Юмеръ (отсѣтствува), Юмеръ Юсуфовъ, Димитъръ Яблански.

(Секретаръ А. Кипровъ и квесторъ Н. Андрѣевъ прѣбройаватъ бюлетинитѣ)

Прѣдседателъ: Отъ 211 народни прѣдставители, гласоподавали сж 110. Отъ тѣхъ получили сж: г. Атанасъ Буровъ — 81 гласа, г. Георги Згуревъ — 15 гласа и г. Василъ Димчевъ — 8; има и шестъ бѣли бюлетини.

Слѣдователно, болшинство има г. Атанасъ Буровъ. Обявявамъ го за избранъ и го моля да заеме подпрѣдседателското мѣсто.

(Верѣдъ бурни и продължителни ржкоплѣскания отъ болшинството г. А. Буровъ заема подпрѣдседателското мѣсто)

А. Буровъ: (Отъ подпрѣдседателското мѣсто) Г. г. народни прѣдставители! Благодаря ви за твърдѣ високата чест, която ми направихте съ вашия вотъ. Ще се постарая да продължавамъ да заслужавамъ вашето довѣрие и да оправдая туй довѣрие, като изпълнявамъ най-свѣстно мисията, която ми повѣрivate. Въ тази ми задача ще бѣда твърдѣ много улесненъ отъ примѣра, който нашиятъ високоуважаемъ прѣдседателъ, г. д-ръ Даневъ, ни е далъ досега, отъ примѣра на бившия нашъ подпрѣдседателъ, уважаемия г. Михаилъ Маджаровъ, и отъ примѣра на нашия сегашенъ пръвъ подпрѣдседателъ, г. Иванъ Пѣевъ.

Ако успѣя въ моята мисия да бѣда вѣренъ приложителъ и изпълнителъ на традициитѣ, създадени въ тая камара отъ уважаемитѣ прѣдседатели и подпрѣдседатели, които поменахъ, азъ мисля, че по тоя начинъ най-добръ ще оправдая вапето довѣрие и ще изпълня моя дългъ.

Още единъжъ, г-да, ви благодаря. (Ржкоплѣскане отъ болшинството)

Прѣдседателъ: Втората точка отъ дневния редъ е: трето четене законопроекта за индустриалнитѣ желѣзници.

П. Станчевъ: Да се избере допълнителенъ секретаръ.

Т. Даскаловъ: Това не е на дневенъ редъ

Председателят: Идущият път ще стане изборът на секретар. Моля г. докладчика да прочете законопроекта за индустриалните железници на трето четене.

Докладчик С. Славовъ: (Чете)

„З а к о н ъ

за индустриалните железници.

„Чл. 1. Индустриални железници сж ония железници пжтица, нормални, тжсноколейни, кабелни или въздушни, сж или без машинна тракция, които служат за свързването на едно индустриално заведение, мина, карьера, една земледжлска или горска експлоатация и пр., изобщо едно промишлено прджприятие, сж нжкоя отж железнопжтните станции, шосета или пжтица и пристанища.

„Индустриалните железници не сж прджназначени за публичен пржвоз; тж служат изжключително на нуждите на прджприятието, което услужват.

„Индустриалните железници, обаче, могат да бждат пржвжрнати най-малко слдж 20-годишна експлоатация вж железници отж мжстенж интерес (d'intérêt local), сж изжключение на случаите прджвидени вж чл. 9 алинея втора, ако правителството намжри, че тж, поради положението, което заемат или пжк поради населените мжста, които засжгат, могат да придобият или сж придобили значение на линии за публичен пржвоз. Пржвжрването на индустриалните линии вж линии отж мжстенж интерес за публично употржбление, става сж особенж закон.

„Чл. 2. Индустриалните железници съставляват неразджлна част отж прджприятието, което услужват, освжн вж случаите, когато тж бждат пржвжрнати вж линии отж мжстенж интерес; вж послждния случай тж стават вж пжлна собственост на джржавата слдж изжичането срока на концесията имж и откупването отж нея.

„Тж се строят и експлоатират съгласно разпоредбите на настоящия закон и на специалните посмни условия за отдаването на всжка една отж тжх на концесия.

„Чл. 3. Нормите, по които ще се строят индустриалните железнопжтни линии, се опрджбят сж посмните условия за отдаването на концесия всжка една отж тжх.

„Ширината на релсовия път на индустриалните линии може да бжде най-малко 75 см.

„Обаче, индустриални линии, за които прджварително се прджвижда да бждат пржвжрнати вж линии отж мжстенж интерес (чл. 9 алинея втора), ширината ще бжде 1 м.

„Чл. 4. Постройката на индустриалните железници се изжвршва по планове изработени и прджставени отж концесионера и одобрени отж Министерството на железниците, пощитж и телеграфите (Главна дирекция за постройките на железниците и пристанищата), което министерство и контролира работите при изжвршването имж.

„Разходите за изучаването постройката, експлоатацията и контролата на тия линии сж вж тежест на концесионера.

„Чл. 5. Всжки промишленикж, който иска да добие концесия за постройката на една индустриална линия, подава за тая цжль заявление до Министерството на железниците, пощитж и телеграфите (Главна дирекция за постройките на железниците и пристанищата), като указва вж него назначението на линията, която иска да построи, направлението и джлжината ѝ, ширината на платното на пжтя и на баластовата настилка, дебелината ѝ, типа на

релсите и траверсите, сж обозначение на тжхните размжри, начина по който ще става тракцията, тежестта (бруто) на локомотива или мотора, а така сжщо и на трена, типа на вагоните, максималната скорост на движението на треновете, най-сетне приблизителна оцжнка на постройката, заедно сж подвижния материалж.

„Заявлението тржбва да бжде придружено сж проекто-плана за трасето на линията или най-малко сж ситуационния ѝ планж, начертанж върху картата 1:42.000, придруженж сж съответния надлеженж профилж.

„Чл. 6. Министерството на железниците, пощитж и телеграфите проучва, съгласно характера на индустриалната линия, съвмжстно сж респективното министерство, подаденото заявление за концесия и слдж това внася вжпроса, заедно сж всички отношения се до него книжа, изжключително и на съставените посмни условия, за отдаването на линията на концесия, за окончателно разржшение вж Министерския съветж.

„Пржде да внесе вжпроса вж Министерския съветж, Министерството на железниците, пощитж и телеграфите прожвжрява прджварително:

а) годността на линията и подвижния ѝ материалж за една сигурна и безопасна експлоатация;

б) направлението на линията вж свързка сж имотите, които се завземат отж нея и взетите мжрки за запазването имж отж възможното врджно влияние на линията и инсталацията ѝ;

в) мжрките, които сж взети за запазването интересите на обществените съобщения.

„Когато една индустриална линия пржминава покрай населени мжста, вземат се подж внимание мжстните нужди на населението вж свързка сж бжджщето пржвжржване на линията вж такава отж мжстенж интерес. Пржде да се разржи концесията, взема се сжщо съгласието на надлежните власти, вж случай че линията се приближава или пржсича нжкое укржпление, воененж лагерж, общественж пътж, железница, една телеграфна или телефонна инсталация.

„Искането на концесията тржбва да се удовлетвори или отхвжри вж единж срок отж три мжсеца най-късно, считанж отж деня на подаването на заявлението.

„Не се дава концесия за индустриални линии, които сж врджни за общите джржавни интереси или за народната отбрана.

„Чл. 7. Мжстата нужни за постройката на индустриалните железници и инсталациите имж се отстжпват даромж на концесионера, ако тж принадлежат на джржавата.

„Мжстата на окржжията, общините и частните лица се отчуждават съгласно закона за отчуждение на имоти за джржавна и обществена полза, и то за смжтка на концесионера.

„Отстжпените или отчуждените мжста за постройката на линията не могат да се употржбват за друга цжль, нито пжк извадените отж тжх материали за други работи. Сжщо така тия материали и мжста не могат да се продават или пржотстжпват отж концесионера другиму.

„Чл. 8. Размжнената кореспонденция между концесионера и правителството, както и плановите, които се прджставяватж, се освобождават отж гербовж налогж, пржзж времето доджто трае постройката на линията.

„За постройката и експлоатацията на линията, концесионерътж се ползува отж слджните блага:

а) безплатно ползуване отж водна сила, когато послждната не сж частна собственост;

б) абжлжжка. Ако сж ползуването отж водната сила се причинява нжкому врдж и загуби, концесионерътж е длжженж да го обезпечи на общо основание.

„б) безмитен внос на всички материали, съжива, машини и подвижен материал, нужни за постройката или експлоатацията на линията и които не се изработват в царството, и

„в) превоз по българските държавни железници на всички материали нужни за постройката и експлоатацията на линията по най-благоприятствените тарифи, по които се принасят същите предмети.

„Чл. 9. Във поемните условия за концесията на една индустриална железница се определят правата и задълженията на концесионера, срокът в който железницата трябва да се започне и свърши, нормите, по които тя ще се строи, мърките, които трябва да се вземат за запазването сигурността на експлоатацията и съществуващите обществени съобщения, начинът, по който ще се изпълнява полицията върху железницата и какво ще стане с мѣстата, отстъпени или отчуждени за постройката на линията, ако последната прѣстане да съществува.

„Въ случай, че се прѣдвиди прѣдварително, щото индустриалната железница да бѣде прѣвърната въ такава отъ мѣстен интересъ, въ поемните условия ще се укажатъ още срокътъ, слѣдъ изтичането на който прѣвърщането може да стане, такситъ за превоза на суровите материали, стоките и работниците, които концесионерътъ ще плаща на държавата, както и състоянието въ което трябва да се намира железницата при прѣвърщането ѝ въ такава отъ мѣстен интересъ.

„Чл. 10. Когато нѣколко души подадатъ заявления за постройката на една и съща индустриална железница, концесията се дава на този, който прѣвъ е заявилъ.

„Ако концесията се отнася до една нормална или тѣсноколейна линия, правителството може, било прѣди или послѣ постройката ѝ, да задължи концесионера, подъ страхъ на отказване или на отнемане концесията, да допусне свързването на околните заведения или прѣдприятия съ линията му, ако за това нѣма технически прѣчки.

„Свързването става на опредѣлените отъ министерството мѣста.

„Прѣдприятията или заведенията, свързани по горния начинъ, плащатъ на концесионера за превозитъ по линията му една опредѣлена отъ Министерството такса на тонъ и километъръ, установена, като се иматъ прѣдъ видъ интереситъ на концесионера.

„Чл. 11. Появилитъ се спорове относително начина по свързването или по изплащането на такситъ се разрѣшава окончателно и изчерпателно отъ министерството.

„Свързването на индустриалните железници съ нѣкои отъ станциите на държавните железнопътни линии става съ разрѣшението на Главната дирекция на железниците и пристанищата, съгласно закона за индустриалните клонове.

„Чл. 12. Постройката на една индустриална линия трябва да почне най-късно една година отъ деня на съобщението за отдаването ѝ на концесия и да продължава непрекъснато до окончателното ѝ довършване. Продължението на този срокъ може да стане отъ Министерството на железниците, пощитъ и телеграфитъ, само по признати отъ него уважителни причини. Прѣди да му се съобщи, че му се дава концесия, концесионерътъ се поканва да поднесе поемните условия, за които се говори въ чл. 9.

„Чл. 13. Ако концесионерътъ не подпише на опредѣленото отъ министерството време поемните условия, не почне или не свърши постройката въ прѣдвидения срокъ, не я извършва, съгласно одобрените планове и поемни условия, спре я безъ при-

чинитъ да бждатъ прѣдварително признати за уважителни, или, най-сетнѣ, не си служи съ линията споредъ назначението ѝ, той губи всѣко право върху исканата или добита концесия, която се унищожава по право.

„Чл. 14. Правителството си запазва правото да откупува индустриалните железници, когато общитъ държавни интереси, или тия на околното население го изискватъ.

„Това откупване става съгласно чл. 1 и чрѣзъ особентъ законъ.

„Откупването на железниците става съ всички имъ подвижен материалъ, като при опредѣлянето покупната ѝ цѣна се има прѣдъ видъ стойността на линиите, заедно съ всичкитъ ѝ конструкции и инсталации, и на подвижния материалъ въ време на откупването.

„Чл. 15. Слѣдъ като получи концесията и прѣди да започне работитъ концесионерътъ прѣдставлява на прѣдварително одобрение отъ Министерството на железниците, пощитъ и телеграфитъ всички ситуационни планове, профили, типове, детайли, проекти за съоръженията, станциите, зданията, пътя и подвижния материалъ, заедно съ прѣдварителните оцѣнки и сметки на работитъ. Министерството си запазва правото да внася всички измѣнения въ тѣхъ, които намѣри, че сж необходими за здравостта на постройката и сигурността на експлоатацията. Числото на екземпляритъ, формата и мѣрката, въ които ще бждатъ съставени плановетъ за постройката и пр., ще се опредѣлятъ и поемните условия.

„Чл. 16. Едновременно съ разрѣшението на концесионера да построи индустриална железница, дава му се право да построи телеграфна или телефонна линия по продължението ѝ; съ послѣднитъ е забранено да си служатъ частни лица или заведения.

„Концесионерътъ се задължава да се подчинява на всички правилници касателно установяването и употребяването на такива линии, както и на контрола, който ще се извършва отъ страна на държавните агенти.

„Чл. 17. Когато индустриалната железница бжде готова, концесионерътъ съобщава това на Министерството на железниците, пощитъ и телеграфитъ, което назначава комсия, за да се произнесе, дали железницата може да се прѣдаде на експлоатация. Ако комсията намѣри, че линията може да се отвори на експлоатация при особени условия, тя ги изброява, като означава и прѣцѣнява работитъ, които не сж били довършени и същевременно опредѣля срокъ за довършването имъ. Ако до тоя срокъ изброенитъ работи не бждатъ довършени, отварянето на железницата не се позволява.

„Чл. 18. Концесионерътъ експлоатира железницата съ свой собственъ подвижен материалъ и персонала, който трябва да се състои отъ български подданици. Техницитъ специалисти могатъ да бждатъ и чужди подданици, одобрени отъ Министерството на железниците, пощитъ и телеграфитъ.

„Чл. 19. Машинитъ, съ които ще се извършва тракцията прѣди употреблението имъ или слѣдъ всѣка една по-значителна тѣхна поправка, ще се прѣглеждатъ и провѣрватъ отъ органитъ на Главната дирекция на железниците.

„Чл. 20. Всички издадени правилници и тѣзи, които се издаватъ отъ държавата за експлоатацията на държавните железници, ще сж въ сила и за индустриалните железници, които ще бждатъ прѣвърнати въ такива отъ мѣстен интересъ и сж задължителни за концесионера.

„Чл. 21. Министерството на железниците, пощитъ и телеграфитъ си запазва правото да контролира прѣзъ всичкото време, додѣто трае концесията на линията и инсталациите ѝ и да прѣдписва на

концесионера мъркитъ, които намъри за нужно да се взематъ за запазването здравината на постройките и сигурността на експлоатацията.

„Чл. 22. Въ случай на несъобразяване съ даденитъ отъ министерството разпоредби относително изпълнението на настоящия законъ, на концесионера се налагатъ въ първо врѣме глоби, на два пѣти въ размѣръ отъ 500—2.500 л., а слѣдъ това се спира експлоатацията. Глобитъ се събиратъ по реда, прѣдвиденъ за събирането държавнитъ даждия.

„Чл. 23. Въ случай на мобилизация или война, концесионерътъ е длъженъ да прѣдаде на правителството желѣзницата съ всичкия ѝ персоналъ, подвиженъ и консомативенъ материалъ, като въ тоя случай концесионерътъ получава стойността на консомативнитъ материали, а за експлоатацията — законната лихва на вложенъ начално капиталъ, за всичкото врѣме, прѣзъ което трае експлоатацията отъ държавата, ако не се е постигнало особено споразумѣние помежду имъ. Прѣдаването на желѣзницата става въ опрѣдѣления отъ правителството срокъ, като се състави актъ за това въ двоенъ екземпляръ. Въ акта се указва положението, въ което е приета желѣзницата, състоянието на всичкия ѝ инвентаръ и количеството, качеството и стойността на приетия консомативенъ материалъ и се подписва отъ концесионера и натоварения съ приемането на желѣзницата държавенъ чиновникъ, граждански или воененъ. Додѣто трае завземането на желѣзницата, разходитъ по експлоатацията и поддържането ѝ сж въ тежестъ на държавата.

„Чл. 24. Когато индустриалното прѣдприятие прѣстане да съществува, индустриалната желѣзница, която съставлява нераздѣлна частъ отъ него, се прѣотстъпва изцѣло на държавата, обаче, безъ подвижния материалъ и релситъ на пѣтя, които концесионерътъ може да си прибере.

„Въ случай, че индустриалното прѣдприятие бже прѣхвърлено на друго лице, то заедно съ прѣдприятието се прѣхвърля и концесията на линията, която го услужва. Прѣхвърлянето на концесията става съ съгласието на респективното министерство. Въ случай, че новиятъ наемател на прѣдприятието откаже да вземе върху себе си концесията на индустриалната линия, то тогава се постъпва съ линията по сѣщия начинъ, тъй както, когато прѣдприятието е прѣстанало да съществува.

„Чл. 25. Индустриалнитъ желѣзници, за които е прѣдвидено да бждатъ прѣвърнати въ такива отъ мѣстенъ интересъ, не могатъ да се отстъпятъ отъ концесионера другиму, безъ прѣдварително съгласие отъ страна на Министерския съветъ.

„Всѣко отстъпване, станало въпрѣки отказъ, или безъ знание на държавата, се счита за невалидно.

„Въ случай на несъстоятелностъ на концесионера, кредиторитъ му го замѣстватъ въ всичкитъ му права и задължения сирѣмо държавата, до изтичане срока на концесията.

„Чл. 26. Даденитъ досега концесии за индустриални линии се подчиняватъ на прѣдписанията на настоящия законъ.“

Прѣдседателъ: Които приематъ законопроекта за индустриалнитъ желѣзници на трето четене, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Приема се. Третата точка отъ дневния редъ е, на първо мѣсто, второ четене законопроекта за разчистване недоборитъ за слѣтитъ 1877/1905 г.

Моля докладчика г. Ганчевъ да го докладва.

(Прѣдседателското мѣсто заема подпрѣдседателъ г. И. Пѣевъ)

Докладчикъ Д. Ганчевъ: Финансовата комисия, като разгледа законопроекта за разчистване недоборитъ за слѣтитъ 1877—1905 г., прие го безъ всѣ-

какво измѣнение, както азъ сега ще ви го прочета. (Чете)

„З а к о н ъ

за разчистване недоборитъ за слѣтитъ 1877/1905 г.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. народни прѣдставители приематъ заглавието на законопроекта, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ Д. Ганчевъ: (Чете)

„Чл. 1. Всѣки бирникъ най-късно до 1 октомври 1912 г. е длъженъ, покрай събирането на текущитъ и за миналитъ години данъци, да разчисти окончателно всички партии въ участъка му, по които се дължатъ недобори за 1877/1905 г., чрѣзъ: а) събиране на дължимитъ суми; б) описи на недвижими имоти, ако сумата не може да се събере чрѣзъ продажба на движими имоти или налагане запоръ на вземания у трети лица; в) актове за несъстоятелностъ, и г) актове за неспѣшествуване на далѣкоплатеца и нѣмане на имоти, отъ които би се събрала сумата.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 1, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ Д. Ганчевъ: (Чете)

„Чл. 2. Най-късно до 15 януарий 1913 г. всѣки бирникъ трѣбва да прѣдстави на финансовия началникъ отчетъ за разчистването на недоборитъ за 1877/1905 г., а финансовиятъ началникъ, най-късно до края на януарий 1913 г., е длъженъ да прѣдстави въ Министерството на финанситъ подобенъ отчетъ за положението на недоборитъ въ околията си.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 2, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ Д. Ганчевъ: (Чете)

„Чл. 3. Всѣки финансовъ началникъ, най-късно до 15 октомври 1912 г., има право да дава разсрочки за изплащане недоборитъ на нѣколко части и то само на ония данъкоплатци, които поради стѣснително материално положение не могатъ да ги платятъ наеднажъ. Слѣдъ 15 октомври 1912 г. никой никакви разсрочки за изплащане на недоборитъ не може да дава.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 3, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ Д. Ганчевъ: (Чете)

„Чл. 4. Когато единъ бирникъ разчисти недоборитъ въ едно село или градъ по начинъ, прѣдвиденъ въ чл. 1 пунктове а и б на тоя законъ, има право да получи отъ дѣйствително събранитъ отъ него суми за данъци и врѣхнини: окръжни, общински, за търговската камара и градобитница 3%. За редовно съставенитъ актове по чл. 1 пунктове в и г, съставителътъ получава по 20 ст. за всѣки актъ. На приходъ се внасятъ сумитъ, слѣдъ като се спадне възнаграждението на бирника.

„Въ градоветъ възнаграждението се разпрѣдѣля между бирника и бирникъ-екзекутора тъй: $\frac{1}{4}$ на бирника и $\frac{3}{4}$ на бирникъ-екзекутора.“

Прѣдседателствуиъ И. Пѣвъ: Които г. г. народни прѣдставители приемятъ чл. 4, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Слѣдва второто четене законопроекта за окончателното сключване на бюджета за 1910 г. Моля секретаря г. Кипровъ да го докладва.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„З а к о н ъ

за окончателното сключване на бюджета за 1910 г.“

Прѣдседателствуиъ И. Пѣвъ: Които г. г. народни прѣдставители приемятъ заглавието на законопроекта, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„ОТДѢЛЪ I.

„1. Редовенъ бюджетъ.

„Чл. 1.

„Приходи.

„Прѣдвиденитѣ приходи по бюджета възлизатъ на 172.248.400— л.
„Констатирани да постѣпять . . . 183.820.900-09 „
„Дѣйствително постѣпили суми . . . 178.023.194-64 „
„Останали за събиране на 1 юлий 1911 г. 5.797.705-45 „

Прѣдседателствуиъ И. Пѣвъ: Които г. г. народни прѣдставители приемятъ чл. 1, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 2.

„Разходи.

„1. Разрѣшени кредити:
„а) по първоначално гласувания бюджетъ 172.079.096— л.
„б) открити прѣзъ течение на бюджетното упражненіе кредити за повърщане неправилно внесени суми (алиней втора на чл. 25 отъ закона за отчетността по бюджета) 50.209-05 „
„в) свѣрхсмѣтнитѣ кредити, съгласно чл. 126 отъ конституцията 1.022.328-46 „
„г) свѣрхсмѣтни кредити срѣщу редовнитѣ приходи на бюджета за 1910 г. 3.670.181-53 „
Всичко . . . 176.821.815-04 л.

„2. Дѣйствително изплатени разходи:
„а) по редовния бюджетъ 165.270.005-27 л.
„б) по свѣрхсмѣтнитѣ кредити, разрѣшени съгласно чл. 126 отъ конституцията 974.286-80 „
„в) по свѣрхсмѣтнитѣ кредити, разрѣшени срѣщу редовнитѣ приходи на бюджета за 1910 г. 2.945.303-85 „
Всичко . . . 169.189.595-92 л.

„3. Ангажирани кредити, съгласно чл. 20 отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за отчетността по бюджета и на закона за бюджета на държавата за 1909 г. и чл. 16

отъ закона, обнародванъ въ „Държавенъ вѣстникъ“, брой 291 отъ 30 декемврий 1911 г.:

„а) по редовния бюджетъ 481.768-93 л.
„б) по свѣрхсмѣтнитѣ кредити, разрѣшени съгласно чл. 126 отъ конституцията 4.243— „
„в) по свѣрхсмѣтнитѣ кредити, разрѣшени срѣщу редовнитѣ приходи на бюджета за 1910 г. 237.059-84 „
Всичко ангажменти 723.071-77 л.

„А всичко изплатени разходи и останали за изплащане по неизпълнени ангажменти 169.912.667-69 л.
„4. Останали свободни кредити:
„а) по редовния бюджетъ 6.377.530-85 л.
„б) по свѣрхсмѣтнитѣ кредити, разрѣшени съгласно чл. 126 отъ конституцията 21.470-20 „
„в) по свѣрхсмѣтнитѣ кредити, разрѣшени срѣщу редовнитѣ приходи по бюджета за 1910 г. 487.817-84 „
Всичко . . . 6.886.818-89 л.

Прѣдседателствуиъ И. Пѣвъ: Които г. г. народни прѣдставители приемятъ чл. 2 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 3.

„Б а л а н с ъ.

„Дѣйствително постѣпили приходи 178.023.194-64 л.
„Дѣйствително изплатени разходи и останали за изплащане по неизпълнени ангажменти 169.912.667-69 „
„Излишкъ по бюджета за 1910 г. 8.110.526-95 л.
„Дѣлгове, които съгласно чл. 10 отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за отчетността по бюджета и пр., утвърденъ съ указъ № 175 отъ 30 декемврий 1911 г., тежатъ върху бюджета за 1910 г., а именно:
„а) дѣлгове за разходи по сключени бюджети до 1909 г. включително . . . 629.963-67 л.
„б) дѣлгове за разходи по бюджета за 1910 г. . . . 1.921.303-56 „
„в) разходи, останали за изплащане по неизпълнени ангажменти по свѣрхсмѣтнитѣ кредити, утвърдени съ укази №№ 22 и 23, 1910 г. (стари дѣлгове) . . . 105.717.24 „ 2.656.984.47 „
„Остава чистъ излишкъ по бюджета за 1910 г. 5.453.542-48 л.

Прѣдседателствуиъ И. Пѣвъ: Които г. г. народни прѣдставители приемятъ чл. 3 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 4.

„Б. Свѣрхсмѣтни кредити, съ източници вътрѣшни и външни заеми.

„1. Р а з х о д и.

„Разрѣшени кредити 12.790.897-62 л.
„Дѣйствително изплатени разходи . . . 3.689.042-85 „
„Свободни кредити 9.101.854-77 л.

„2. Приходи.

„Прѣдвидени да постѣпятъ . . . 12.790.897-62 л.
 „Констатирани да постѣпятъ . . . 3.642.233-87 „
 „Дѣйствително постѣпили . . . 3.642.233-87 „

„3. Балансъ.

„Дѣйствително изплатени разходи 3.689.042-85 л.
 „Дѣйствително постѣпили приходи 3.642.233-87 „
 „Постѣпили по-малко суми отъ
 вътрѣшни и външни заеми . . . 46.808-98 л.
 „Забѣлѣжка. Повечето разходъ 46.808-98 л., показанъ
 въ прѣдшествуващия членъ е изплатенъ врѣменно отъ сво-
 бодната държавна наличностъ. Той се покрива съ произве-
 денieto отъ заемитѣ, сключени за посрѣщане разходитѣ по
 свѣрхсметнитѣ кредити, съ източници вътрѣшни и външни
 заеми.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. на-
 родни прѣдставители приематъ чл. 4 тѣй, както се
 прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ
 рѣката. (Болшинство) Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 5.

„В. Извънреденъ бюджетъ.

„1. Разходи

„Разрѣшени кредити:
 „а) гласувана отъ Народното съ-
 брание $\frac{1}{12}$ отъ кредита за заплати по
 извънредния бюджетъ за 1909 г. . . . 67.000— л.
 „б) по извънредния бюджетъ за
 1910 г. . . . 34.250.560— „
 Всичко . . 34.317.560— л.

„Дѣйствително изплатени разходи . 26.197.990-63 л.
 „Ангажирани, съгласно чл. 20 отъ
 закона за измѣнение и допълнение на
 закона за отчетността по бюджета и
 на закона за бюджета на държавата
 за 1909 г. и чл. 16 отъ закона, обна-
 родванъ въ брой 291 на „Държавенъ
 вѣстникъ“ отъ 30 декемврий 1911 г. . 1.000.426-43 „
 „Свободни кредити . . . 7.119.142-94 „

„2. Приходи.

„Прѣдвидени да постѣпятъ . . . 34.317.560— л.
 „Констатирани да постѣпятъ . . . 26.197.990-63 „
 „Дѣйствително постѣпили . . . 26.170.561-92 „

„3. Балансъ.

„Дѣйствително изплатени разходи
 и останали за изплащане по неизпъл-
 нени ангажменти . . . 27.198.417-06 л.
 „Дѣйствително постѣпили приходи 26.170.561-92 „
 „Повече разходи . . 1.027.855-14 л.

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. на-
 родни прѣдставители приематъ чл. 5 тѣй, както се
 прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ
 рѣката. (Болшинство) Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 6.

„За покриване на разликата 1.027.855-14 л., по-
 казана въ прѣдшествуващия членъ, разрѣшава се на
 министра на финанситѣ да употреби врѣменно сво-
 бодната наличностъ на държавното съкровище до

възстановяването ѝ отъ произведението на консо-
 лидиранъ заемъ или да издава съкровищни бонове
 съ срокове отъ шестъ мѣсеца до една година и съ
 лихва, размѣрътъ на която да опрѣдѣля той съ
 одобрението на Министерския съвѣтъ.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. на-
 родни прѣдставители приематъ чл. 6 тѣй, както се
 прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ
 рѣката. (Болшинство) Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 7.

„Г. Свѣрхсметни кредити, утвърдени съ укази
 № № 22 и 23 1910 г. (стари дългове).

„1. Разходи.

„Разрѣшени кредити . . . 34.182.847-91 л.
 „Дѣйствително изплатени разходи . 30.772.742-05 „
 „Ангажирани кредити съгласно
 чл. 20 отъ закона за измѣнение и до-
 полнение на закона за отчетността
 по бюджета и на закона за бюджета
 на държавата за 1909 г. и чл. 16 отъ
 закона, обнародванъ въ брой 291 на
 „Държавенъ вѣстникъ“ отъ 30 декем-
 врий 1911 г. . . . 1.727.208-36 „
 „Свободни кредити . . . 1.682.897-50 „

„2. Приходи.

„Прѣдвидени да постѣпятъ . . . 34.361.096-35 л.
 „Дѣйствително постѣпили . . . 32.394.233-17 „

„3. Балансъ.

„Дѣйствително изплатени разходи
 и останали за изплащане по неизпъл-
 нени ангажменти . . . 32.499.950-41 л.
 „Дѣйствително постѣпили приходи 32.394.233-17 „
 „Повече разходи . . 105.717-24 л.

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. на-
 родни прѣдставители приематъ чл. 7 тѣй, както се
 прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ
 рѣката. (Болшинство) Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„отдѣлъ II.

„Чл. 8.

„Разрѣшава се на надлежнитѣ министри да упо-
 трѣбятъ отъ чистия излишъкъ, констатирани въ
 чл. 3 за изплащане дългове и ангажменти по сключе-
 ни бюджети 2.656.984-47 л., а именно:

„а) дългове за разходи по сключе-
 нитѣ бюджети до 1909 г. включително 629.963-67 л.
 „б) дългове за разходи, за които е
 имало разрѣшени кредити по бюджета
 за 1910 г., но не сж използвани до
 сключване бюджетното упражнение . . 71.848-65 „
 „в) дългове за разходи по бюджета
 за 1910 г., за които не сж достигнали
 разрѣшенитѣ кредити . . . 885.641-88 „
 „г) дългове за разходи, за които не
 е имало разрѣшени кредити . . . 963.813-03 „
 Всичко . . 2.551.267-23 л.

които подробно сж изложени въ приложеннето къмъ настоящия законъ¹⁾, а по вѣдомства се разпрѣдѣлятъ, както е показано въ слѣдната таблица:

Наименование на министерствата и дирекциитѣ	I група	II група	III група	IV група	Всичко
Върховно правителство	223.—	—	—	154.968.—	155.191.—
Държавни дългове	30.700.45	38.093.40	—	693.985.84	762.779.69
Върховна смѣтна палата	—	—	643.40	—	643.40
Министерство на външнитѣ работи и на изповѣданията	24.154.45	—	6.746.24	5.686.—	36.586.69
Министерство на вътрѣшнитѣ работи и на народното здраве	2.455.85	—	68.685.80	10.290.57	81.432.22
Министерство на народното просвѣщение	3.680.18	1.391.31	13.218.88	—	18.290.37
„ „ финанситѣ	3.178.27	2.288.95	—	4.534.60	10.001.82
„ „ правосъдието	8.168.43	—	75.254.40	—	83.422.83
„ „ войната	91.982.—	7.081.16	258.614.71	—	357.677.87
Министерство на търговията, промишлеността и труда	2.460.11	57.60	37.455.91	600.—	40.573.62
Министерство на земледѣлието и държавнитѣ имоти	17.561.33	405.70	163.734.99	111.—	181.813.02
Министерство на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството	291.726.32	220.07	118.499.27	87.136.75	497.582.41
Главна дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата	77.382.92	22.138.26	74.736.94	6.500.27	180.758.39
„ „ „ пошитѣ, телеграфитѣ и пр.	73.832.60	—	68.051.34	—	141.883.94
Главна дирекция за постройкитѣ на желѣзницитѣ и пристанищата	2.457.76	172.20	—	—	2.629.96
Всичко	629.963.67	71.848.65	885.641.88	963.813.03	2.551.267.23

„и д) ангажирани, но неизплатени разходи по свѣрхсмѣтнитѣ кредити, утвърдени съ укази № № 22 и 23/1910 г. (стари дългове), за които не е достигнало производението на заема 1909 г. (чл. 7 на настоящия законъ) 105.717.24 л.
А всичко 2.656.984.47 л.

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 8 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 9.

„Срѣщу смѣтния излишѣкъ, констатиранъ въ настоящия законъ, разрѣшаватъ се слѣднитѣ свѣрхсмѣтни кредити:

„а) на министра на войната:
„за военни материяли 1.000.000.— л.
„б) на министра на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството:
„помощъ за построяване храма „Св. Александъръ Невски“ 250.000.— л.
„в) на министра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ:
„1) за построяване телеграфни и телефонни съобщения и купуване нужнитѣ за тѣхъ материяли 353.542.48 л.
„2) помощъ на комитета по построяване на санаториума „Фердинандъ I“ при с. Искрецъ за инсталирането на 30 легла за заболѣли телеграфо-пощенски и желѣзнопѣтни чиновници 50.000.— „ 403.542.48 л.
Всичко 1.653.542.48 л.

¹⁾ Вж. стр. 2126 и слѣдующитѣ на дневницитѣ.

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 9 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Замѣстникъ-докладчикъ А. Кипровъ: (Чете)

„Чл. 10.

„Разходитѣ по кредититѣ, разрѣшени въ чл. чл. 8 и 9 на настоящия законъ, да се производатъ съгласно съ закона за отчетността по бюджета и да се отнесатъ въ особенъ отдѣлъ къмъ бюджета за 1912 г.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 10 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Третото четене на законопроекта ще стане въ идущото засѣданне.

Слѣдната точка отъ дневния редъ е: второ четене на законопроекта за построяване на здания за окръжни затвори. Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ И. Русевъ: Комисията на правосъдието, слѣдъ като разгледа законопроекта за построяване на здания за окръжни затвори, прие го безъ всѣкакво измѣнение. (Чете)

„З а к о н ъ

за построяването здания за окръжни затвори.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. народни прѣдставители приематъ заглавието на законопроекта тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Докладчикъ И. Русевъ: (Чете)

„Чл. 1. Одобрява се построяването прѣзъ 1913 до 1917 г. на здания за окръжни затвори въ слѣдующитѣ градове:

„1) Русе за . . .	250 души съ стойностъ	620.000 л.
„2) Варна за . . .	150 души съ стойностъ	450.000 „
„3) Плевенъ за . . .	150 души съ стойностъ	450.000 „
„4) Стара-Загора за	150 души съ стойностъ	450.000 „
„5) Враца за . . .	120 души съ стойностъ	350.000 „
„6) Кюстендилъ за	100 души съ стойностъ	280.000 „
Всичко . . .		2.600.000 л.

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Конто г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 1 отъ законо-проекта тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събра-нието приема.

Докладчикъ И. Русевъ: (Чете)

„Чл. 2. Построяването на означенитѣ въ чл. 1 здания да се почне прѣзъ 1913 г. и се довърши най-късно прѣзъ 1917 г. Отъ нужната сума да се внесе въ бюджета за 1913 г. единъ кредитъ отъ 500.000 л. за започване на построяването имъ, а въ бюджетитѣ за останалитѣ години да се прѣдвизжда кредитъ по 500.000 л. прѣзъ тритѣ първи, и 600.000 л. прѣзъ по-слѣдната година.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Конто г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 2 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събра-нието приема.

Докладчикъ И. Русевъ: (Чете)

„Чл. 3. Разходътъ, който ще се произведе прѣзъ 1913 г. въ размѣръ на 500.000 л. да се отнесе къмъ бюджета на Министерството на общественитѣ сгради, пѣтищата и съобщенията за сжщата година и да се покриятъ отъ редовнитѣ приходи на бюджета за споменатата година.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Конто г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 3 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събра-нието приема.

Докладчикъ И. Русевъ: (Чете)

„Чл. 4. Означенитѣ въ чл. 1 здания за окръжни затвори да се започнатъ, слѣдъ като надлежнитѣ общини отстъпятъ на държавата безплатно нужнитѣ мѣста или отчуждатъ такива на общински срѣдства. Всѣко мѣсто трѣбва прѣдварително да е одобрено отъ комисията, назначена отъ министра на правосъдието.“

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Конто г. г. народни прѣдставители приематъ чл. 4 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събра-нието приема.

Законопроектътъ ще се постави на трето четене въ идущото засѣданне.

Моля г. докладчика да прочете на второ четене прѣдложението за прѣмѣстване мировото сѣдилище отъ с. Своге въ с. Искрецъ.

Докладчикъ И. Русевъ: Комисията по правосъдието, г. г. народнитѣ прѣдставители, разгледа прѣдложението на г. Ковачева и го прие безъ всѣкакво измѣнение, като имаше прѣдъ видъ, първо, какви сж пуждитѣ на сѣдѣщитѣ се страни и, второ, километрическото разстояние до Своге и до Искрецъ. Отъ заинтересованитѣ страни се прѣдставиха въ комисията списъци за километрическото разстояние на разнитѣ общини до центра на сѣдилището, за да се види дѣй ще бѣде най-удобно за сѣдѣщитѣ страни да бѣде това сѣдилище: да-ли въ

Своге или въ Искрецъ. Слѣдъ като разгледа всички книжа, които сж прѣдставени отъ двѣтѣ страни, и изслуша обясненията имъ, комисията прие, щото досегапното мирово сѣдилище въ с. Искрецъ да си остане и занаяпрѣдъ въ това село.

С. Консуловъ: Колко пѣти ще се рѣшава този въпросъ?

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Има думата г. Димитъръ Ганчевъ.

Д. Ганчевъ: Г. г. народни прѣдставители! Менѣ ми се вижда твърдѣ чудно, че тукъ се внася такова прѣдложение за единъ въпросъ, рѣшенъ въ сжщата сесия на Народното събрание. Азъ мисля, че този въпросъ е вече рѣшенъ, и нѣма защо да се повръщаме на него. Това е една много лоша практика и, ако започнемъ така да правимъ, тогава азъ утрѣ ще внеса едно друго прѣдложение за отмѣнение едно друго рѣшение, взето въ вчерашното засѣданне. Въпросътъ за прѣмѣстване на сѣдилището отъ Искрецъ въ Своге е рѣшенъ още при приемането бюджета на Министерството на правосъдието; самиятъ г. министъръ на правосъдието бѣше съгласенъ тогава. Сега г. Ковачевъ ни сезира тукъ съ едно ново прѣдложение, да се отмѣни туй рѣшение. Е добръ, ако заведемъ такава практика, азъ ще внеса утрѣ, както казахъ, друго прѣдложение за отмѣнение на това рѣшение. Азъ мисля, че народното прѣдставителство не трѣбва да приема тая практика, защото тя е много лоша и опасна. Моля да си остане сѣдилището въ Своге, а да не се мѣсти въ Искрецъ.

Прѣдседателствующъ И. Пѣевъ: Има думата г. Пѣю Ивановъ.

П. Ивановъ: Г. г. народни прѣдставители! Въпросътъ, който повдига г. докладчикътъ на почитаемата комисия по Министерството на правосъдието, е рѣшенъ тукъ, въ Народното събрание, на 12 декемврий м. г., т. е. въ сжщата сесия, въ която ние засѣдаваме сега. Г. Ковачевъ — по какви съображения, той самъ знае — внесе едно прѣдложение въ сжщата сесия, да иска да се прѣбмене сѣдилището отъ Свогенско въ Искрецко. Чл. 113 отъ конституцията, отъ основния законъ, г-да, забранява това нѣщо. Почитаемата комисия, при събирането на свѣдѣнията за километрическото разстояние до Своге и до Искрецъ отъ крайнитѣ села на сѣдебната околина, не е събрала точни свѣдѣния. Азъ се заинтересувахъ да видя, да-ли центърътъ е Своге или Искрецъ, и отъ събранитѣ свѣдѣния излиза, че разстоянията отъ тритѣ крайща на сѣдебната околина до Искрецъ сж по 31, по 39 км., а най-малкото разстояние е отъ Годечъ до Искрецъ — 20 км. Но нехѣйте забравя, г. г. народни прѣдставители, че сѣдѣщата отива да гледа дѣлата въ Годечъ, а не отиватъ хората отъ тамъ въ Искрецъ. Значи, разстоянието, което е 20 км., остава незначително. Отъ друга страна, Гинци и други триестирни общини отиватъ да си гледатъ дѣлата въ Годечъ. Азъ мисля, че почитаемата комисия съ това си рѣшение, да се повърне сѣдилището обратно отъ Своге въ Искрецъ, потѣкна извѣсно чл. 113 отъ конституцията. Не трѣбва да се забравя, г. г. народни прѣдставители, че ние тукъ, при захващане на нашата работа, дадохме клетва, че ще пазимъ строго основния законъ. Тамъ е казано, че не може едно законно рѣшение на Народното събрание да се отмѣни въ сжщата сесия, а това може да стане въ втората сесия, като се направи прѣдложение за това отъ когото и да е. Както казахъ, г. г. народни прѣдставители, почитаемата комисия не е събрала точни свѣдѣния, защото километрическото разстоя-

ние не е това, което докладва г. докладчикът. Най-компетентно лице, от което би могло да се съберат тия свѣдѣния, е окръжният управител, а почитаемата комисия не е направила това. А помъти не е направила това, смѣтамъ, че това прѣдложение на г. Ковачева не е добръ изучено и моля народнитѣ прѣдставители да не нарушаватъ клетвата, която сж дали въ Народното събрание, да не потъпкватъ чл. 113 отъ конституцията. Азъ мисля, че когато се внася едно прѣдложение, трѣбва да се обмисли въпросътъ добръ. Азъ съмъ убѣденъ, и ще си остана убѣденъ докато съмъ живъ, че центърътъ на сѣдебната околия е Своге, а не Искрецъ, и онѣзи господа, които знаятъ мѣстоположението, мисля, че и тѣ ще бждатъ на сжщото това убѣждение.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ И. Русевъ: Г. г. народни прѣдставители! Комисията имаше прѣдъ видъ този въпросъ, който се повдига сега отъ г. Иванова — той се повдигна и въ комисията — че единъ пътъ рѣшенъ този въпросъ, ние не можемъ да го прѣрѣшаваме въ сжщата сесия втори пътъ. Комисията, казвамъ, имаше това прѣдъ видъ, обаче тя намѣри, че този въпросъ не е рѣшенъ и че сега за пръвъ пътъ ще се рѣшава отъ Народното събрание.

Д. Ганчевъ: Какъ да не е рѣшенъ?

П. Ивановъ: Бюджетътъ вече е приетъ.

Д. Ганчевъ: Той е рѣшенъ вече. Ще намѣримъ дневницитѣ, за да видите, че е рѣшенъ.

Докладчикъ И. Русевъ: Въ бюджетопроекта на Министерството на правосѣдието е било вписано сѣдилището да бжде въ с. Искрецъ. Отпослѣ се измѣни и остава въ с. Своге.

Д. Ганчевъ: Тѣй.

Докладчикъ И. Русевъ: По поводъ на туй сж стапали разисквания, обаче не е направено прѣдложение въ такава смисълъ, въ каквато правилникътъ изисква да се направи.

Д. Ганчевъ: Какво прѣдложение ще се прави? Прие се бюджетътъ, а той е законъ.

Докладчикъ И. Русевъ: Такова прѣдложение не се е правило и не се е разисквало по този въпросъ, и затова комисията съчете, че за пръвъ пътъ сега се разисква.

Що се отнася, г. г. народни прѣдставители, до километрическото разстояние, комисията е имала прѣдъ видъ, че Искрецъ, именно, по километрическото разстояние, отговаря да бжде центъръ, защото всички села, които стоятъ на източната страна отъ Своге, иматъ станции и спирки: . . .

П. Ивановъ: Нито отъ една спирка нѣма полза населението, защото не спиратъ тамъ треноветѣ.

Докладчикъ И. Русевъ: . . . спирка Реброво, спирка Цѣрво, спирка Лакатникъ. Всички села, които отстоятъ на източната страна отъ Своге, могатъ да отидатъ съ трена до Своге, и отъ Своге до Искрецъ, има 10 км., когато всички други села на западната страна отъ Своге трѣбва да пропътуватъ 30 и повече километра.

П. Ивановъ: Не е вѣрно.

Докладчикъ И. Русевъ: Свѣдѣнията за километрическитѣ разстояния сж взети отъ счетоводството при Народното събрание.

П. Ивановъ: Г. докладчикъ! Колко души бѣха въ комисията? Това е важно. Бѣха 7 души, а тя има 15 души членове.

Докладчикъ И. Русевъ: Комисията имаше прѣдъ видъ и друго едно много важно обстоятелство. Сега, както се знае, има комисия, която се занимава съ сѣдебното разпрѣдѣление на България, слѣдователно, не знаемъ кѣдъ тази комисия ще постави това сѣдилище, да-ли въ Своге или въ Искрецъ. Сега-засега, сѣдилището се намира въ Искрецъ. Ако вземемъ сега да мѣстимъ сѣдилището отъ Искрецъ въ Своге, ще раздразнимъ страститѣ. Комисията се е ръководила, както казахъ, и отъ това съображение, че като не се знае какъ ще се разрѣши този въпросъ, то нека си остане сѣдилището въ Искрецъ, докогато съ законъ се опрѣдѣли дѣ ще бжде.

Д. Ганчевъ: Своге е желѣзнопътна станция, а с. Искрецъ е въ балкана, ще оставимъ гаритѣ, а ще отидемъ въ балкана!

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Има думата народниятъ прѣдставителъ г. Янко х. Атанасовъ.

Я. х. Атанасовъ: Г. г. народни прѣдставители! Изтъкна ви се, че мотивитѣ на почитаемата комисия сж били два: първо, километрическото разстояние, и, второ, удобствата. Мотивътъ за километрическото разстояние, както обясни и г. докладчикътъ, нѣма особено значение. Ако сѣдилището бжде въ Искрецъ, всички онѣзи села, прѣзъ които минава желѣзница, трѣбва да слѣзатъ въ Своге и отъ тамъ съ кола или пѣшъ да отидатъ до Искрецъ. Както обясни г. Ивановъ, сѣдната ходи въ с. Годечъ, което е по-отдалечено отъ Своге. Слѣдователно, ако сѣдилището бжде въ Своге, селянитѣ, които ще пътуватъ съ кола или пѣшъ, тѣ могатъ да дойдатъ и до Своге. Отъ друга страна, по удобства за пътуване, по-хубаво е да бжде въ Своге, защото всички села, прѣзъ които минава линията, ще могатъ да отиватъ тамъ съ желѣзницата. Независимо отъ това, комисията изпуща изъ прѣдъ видъ и друго едно важно обстоятелство. Ако бжде въ Искрецъ мировото сѣдилище, тамъ не могатъ да се свѣртятъ адвокати, защото нѣма удобства за живѣне, а ако бжде въ Своге, ще могатъ да отиватъ адвокати и отъ София и отъ другадѣ. Тѣй че интереситѣ на сѣдящитѣ се ще бждатъ защитени по-добръ, ако сѣдилището бжде въ Своге, а не въ Искрецъ. Аслож Своге ще трѣбва да се направи центъръ, защото тамъ има станция. За голѣмо съжаление, прѣмѣстило се е сѣдилището отъ Своге въ Искрецъ, и съ това се е направило една грѣшка, която сега се поправи. Менѣ ми се струва, че при сѣдебното разпрѣдѣление сѣдилището ще си остане пакъ въ Своге, като се изхожда отъ удобствата, които има тамъ.

П. Ивановъ: Тамъ има и Земледѣлска банка.

Я. х. Атанасовъ: Азъ мисля, че трѣбва да се възстанови тази правда. Азъ приемамъ, че, понеже има единъ законъ, въпросътъ е вече рѣшенъ, и че втори пътъ да се внася той въ Народното събрание, това ще бжде беззаконно.

Азъ поддържамъ да остане мировото сѣдилище въ Своге, и ще моля г. г. народнитѣ прѣдставители да гласуватъ да остане сѣдилището въ Своге.

Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ: Има думата народниятъ прѣдставителъ г. Стефанъ Консуловъ.

С. Консуловъ: Г. г. народни прѣдставители! Твърди скръбно впечатлѣние ми прави фактътъ, дѣто единъ въпросъ, съ който Народното събрание се е занимавало вече въ двѣ засѣдания, въпросъ рѣшенъ въ смисълъ вамъ извѣстенъ, се повдига днесъ и се иска разрѣшението му трети пътъ. Г-да! Скрбно впечатлѣние ми прави за това, че единъ народенъ прѣдставителъ — г. Ковачевъ — се явява тукъ да атакува единъ въпросъ, рѣшенъ вече въ една или друга смисълъ. Какви сж неговитѣ побуждения, какви сж неговитѣ намѣрения, какви сж неговитѣ желанія, не мога да отгадая, но азъ мисля, че ние трѣбва да се произнесемъ по тоя въпросъ въ тая смисълъ, че той вече не може да бѣде разгледванъ тукъ, защото единъ пътъ е разрѣшенъ. Най-компетентенъ въ случая е г. министрътъ на правосъдието, който каза своята дума на врѣмето. Той каза, ако си спомнямъ добръ, така: „Г-да! Тѣзи въпроси ще бѣдатъ разрѣшени единъ пътъ запови сж единъ специаленъ законъ, по силата на който ще се опрѣдѣлятъ центроветѣ, дѣто ще бѣдатъ сѣдалищата на мировитѣ и окръжнитѣ сѣдилища“. Е добръ, г-да, защо да нѣмаме малко търпѣние, защо да не почакаме най-авторитетната личностъ да каже своята дума, когато му дойде врѣмето, а днесъ искаме да измѣнимъ едно рѣшение, вземемо въ смисълъ сѣдилището да бѣде въ с. Своге? Ето защо, г-да, и азъ като се присъединявамъ къмъ онѣзи наши другари, които твърдятъ, че не трѣбва да се занимаваме съ този въпросъ, настоявамъ да се отхвърли туй искане, да си остане въпросътъ тѣй, както се рѣши по-рано, и по-нататъкъ какво ще стане не само съ туй сѣдилище, но и съ много други, остане този въпросъ да го проучи и да ни сезира съ него г. министрътъ на правосъдието, който е най-авторитетниятъ и най-компетентниятъ човѣкъ по този въпросъ. Това имамъ да кажа и ви моля, г-да, единодушно да отхвърлимъ туй искане, защото ставаме смѣшни въ очитѣ на обществото. Нѣма нужда да рѣшаваме днесъ единъ въпросъ, а утрѣ да го прѣрѣшаваме, защото това отнема врѣме на камарата, а туй врѣме струва пари на българския народъ. Моля ви, прочее, съ едно хладнокрѣвие, съ едно добро обмисляне да разрѣшимъ въпроса въ смисълъ, както казахъ, именно, да остане сѣдилището тамъ, кѣдѣто ние по-рано се произнесохме да бѣде, за да не ставаме смѣшни въ очитѣ на нашитѣ избиратели и на цѣлия народъ.

Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ: Има думата г. Михаилъ Георгиевъ.

М. Георгиевъ: Г. г. народни прѣдставители! Този въпросъ не е тѣй маловаженъ, както ни се струва. Г. Консуловъ каза, че съ туй рѣшение, което сега ще вземемъ, трѣбва да гледаме да не станемъ смѣшни. Ние трѣбва да третираме въпроса много хладнокрѣвно, да го изучимъ основно и само тогава да се произнесемъ. Комисията, която се е занимавала съ този въпросъ, много добръ и всестранно го е изучила и тя е имала прѣдъ видъ сѣднитѣ съображения при разрѣшението му. Туй сѣдилище съществува въ с. Искрецъ още отъ освобождението на България; въ продължение на 20 години сѣдалището на туй сѣдилище е било с. Искрецъ. Тази година въ бюджетопроекта сѣдилището бѣше оставено въ с. Искрецъ. Едва когато въ бюджетарната комисия се приключи работата, не знаей какъ стана, че думата „Искрецъ“ се замѣни съ думата „Своге“. Народното събрание не се е занимавало съ този въпросъ, защото законодателно предложение не е имало. Въпросътъ се касае само за поправка на една погрѣшка, а ние видѣхме да

се поправятъ такива погрѣшки отъ Народното събрание.

П. Ивановъ: Не въ такъвъ смисълъ.

М. Георгиевъ: За заплата на главния секретаръ въ Министерството на общественитѣ сгради, пжтищата и благоустройството бѣха прѣдвидени отъ комисията 6.000 л. и въ послѣдствие г. министръ Франгя дойде съ едно прѣдложение и измѣни туй рѣшение на комисията.

П. Ивановъ: Не е такава прѣдложението.

М. Георгиевъ: Тукъ вече има създаденъ прецедентъ — втори пътъ да се поврѣщаме, за да правимъ поправки. Така сѣщо и тукъ се иска да се направимъ една поправка. Засега иска сѣдилището си остане тамъ, дѣто е, а когато комисията, която се занимава съ сѣдебното дѣленне на царството, рѣши окончателно въпроса, кѣдѣ ще бѣдатъ центроветѣ на сѣдилищата, тогава ще видимъ, да-ли да бѣде въ с. Своге, или въ с. Искрецъ, или нѣма да бѣде нито въ с. Искрецъ, нито въ с. Своге. Защо така да разтакаме сѣдилището отъ едно село въ въ друго? Това не е добра работа.

Нѣма да говоря по сжичността на въпроса. Този, който е живѣлъ въ тази мѣстностъ, много добръ знае, да-ли сѣдилището трѣбва да бѣде въ с. Искрецъ, или въ с. Своге. Въ с. Своге е лесно съобщението само за адвокатитѣ, но не и за населението, а ние трѣбва да гледаме интереситѣ на населението, което ще отива да се сѣди. Има села, които трѣбва да пропжтватъ 40—50 км. за да отидатъ въ с. Своге. На адвокатитѣ е много лесно да отидатъ въ с. Своге — ще се качатъ на трена и ще отидатъ — но 40—50 км. не се минаватъ така лесно отъ онѣзи, които търсятъ правосъдие. Та, казвамъ, онѣзи, които познаватъ каква е мѣстността и какви пжтища има, нѣма да се съгласятъ да бѣде сѣдилището въ с. Своге, а ще искатъ да остане въ с. Искрецъ. Азъ моля да си остане тамъ, кѣдѣто е, докогато комисията, която е натоварена съ сѣдебното дѣленне на царството, рѣши кѣдѣ да бѣде то.

Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ: Има думата г. Христо Ковачевъ.

Х. Ковачевъ: Г. г. прѣдставители! Прѣдложението, което ни занимава днесъ, е прѣдложение, направено отъ мене, като народенъ прѣдставителъ отъ Софийската околия. Не току-тѣй, но безсмислено направихъ азъ това прѣдложение. Азъ го направихъ затуй, защото видѣхъ, че безъ да се е разисквало, безъ да се е знаело отъ бюджетарната комисия какво е положението, е заличена думата „Искрецко“ и е написана думата „Свогено“.

Д. Ганчевъ: Това се прие тукъ, г. Ковачевъ.

Х. Ковачевъ: Моля, г. Ганчевъ, имайте търпѣние. — Цѣлѣта е била да се прѣмѣсти сѣдилището отъ Искрецъ въ Своге. Това за мене поне, като избраникъ отъ тази околия, и за моя другаръ г. министръ Бобчевъ бѣше голѣма изненада. И до денъ днешенъ не знаей по чия инициатива стана това прѣмѣстване. Въ бюджетопроекта бѣше вписано „Искрецко“, и много право, защото г. министрътъ не е ималъ намѣрение да мѣсти сѣдалището на сѣдилището отъ едно мѣсто на друго. Г. министрътъ е мислилъ, както и сега се вижда, че ще се прави единъ законъ, въ който ще се опрѣдѣлятъ районитѣ на сѣдилищата, и тогава, когато всестранно се обсъди въпросътъ, като се обсъдятъ и интереситѣ на правосъдното дѣло и интереситѣ на населението,

което има да се сервира съ това сждилище, ще се рѣши дѣ трѣбва да бѣде сѣдалището на това сждилище. Но сега, безъ обмисляне, безъ обстойно изучаване, да се мѣсти сѣдалището на сждилището отъ едно село въ друго, ми се вижда, че ще бѣде една голѣма грѣшка. Изучаванията, които азъ направихъ, било за числото на дѣлата, било за разстоянието, на което отстоятъ селата отъ с. Искрецъ и отъ с. Своге, ми даватъ основание да настоявамъ по-енергически прѣдъ васъ, щото прѣдложението ми да бѣде прието, именно, сждилището да не се мѣсти дотогава, докогато не се изработи единъ общъ законъ за опрѣдѣление районитѣ на всичкитѣ сждилища въ царството.

Азъ миналиятъ пѣтъ много набързо ви казахъ моятъ свѣдѣния. Ще подчертая сега онѣзи свѣдѣния, които ви дадохъ, за да видите, че мѣстенето на сждилището отъ Искрецъ въ Своге ще бѣде една грѣшка, ще бѣде въ врѣда на по-голѣмата частъ отъ населението, което си служи съ това сждилище. Ако прѣмѣстите сждилището отъ с. Искрецъ въ с. Своге, вие ще заставите повече отъ шестъ общини да пътуватъ повече отъ 25 км.: с. Гинци, което се намира въ Стара-планина, подъ Петроханъ, ще го карате да отива въ с. Своге на 30 и нѣколко километра; с. Браковци — така сжщо; с. с. Годечъ, . . .

П. Ивановъ: Г. Ковачевъ! Кажете колко дѣла има отъ с. Годечъ.

Х. Ковачевъ: . . . Лопушна, Шума, Бучино, Дрѣно и др. така сжщо ще ги карате да ходятъ на 30 и нѣколко километра.

П. Ивановъ: Не е вѣрно.

Х. Ковачевъ: Моля, имайте малко търпѣние, защото въ тази работа вие нѣмате никакъвъ другъ интересъ, освѣнъ Вашия личенъ интересъ.

П. Ивановъ: Не мога да търпя една неистина. Говорете истината, за да Ви слушамъ.

Х. Ковачевъ: Когато защищаваме въ Народното събрание нѣщо, ние трѣбва да имаме прѣдъ видъ общия интересъ, интересътъ на онѣзи, които прѣдставяваме. Вие, които имате една кѣщица въ с. Своге, искате сждилището да бѣде въ Вашата кѣща.

П. Ивановъ: Хитъ да нѣмамъ кѣща, пакъ не съмъ съгласенъ.

Х. Ковачевъ: Вие най-малко имате право да се обаждаме; по-добрѣ мълчете; по-хубава услуга ще направите на себе си, ако по този въпросъ не се обаждаме. — Та, г-да, хората отъ Годечката община ще ги заставите да пътуватъ до с. Своге 30 и нѣколко километра. Годечката община, г-да, брѣн 5.471 души. Годечъ и Гинци сж двѣ голѣми общини, които даватъ по-голѣмата частъ, ако не и половината, отъ дѣлата на това сждилище. Какъвъ интересъ имаме да заставяме тѣзи хора да отиватъ чакъ въ Своге? При установлението на едно сждилище на едно или на друго мѣсто, кой интересъ се има прѣдъ видъ? Прѣди всичко има се прѣдъ видъ интересътъ на населението, което ще си служи съ туй сждилище. Казва се: ама въ Своге има желѣзница. Добрѣ, но треновотѣ не спиратъ по спиркитѣ, за да могатъ да услужватъ на околното население.

Д. Ганчевъ: Но желѣзницата спира въ Своге.

Х. Ковачевъ: Лакатникъ е единствена община, която може да си служи съ желѣзницата. Въ за-

мѣна на туй какво ще направите? Ще заставите, както ви казахъ, повече отъ шестъ общини да ходятъ повече отъ 25 км. Има три-четири общини, които ще ходятъ отъ 15 до 20 км. Само двѣ общини има — Огойската и Осѣновлапката — които пътуватъ отъ 19 км. Огойската община има осемъ дѣла на годината; тя е много бѣдна община.

П. Ивановъ: 31 км. сж, г. Ковачевъ.

Х. Ковачевъ: 41 км. — правя Ви концесия. С. Огоя има осемъ дѣла въ годината.

П. Ивановъ: Не е вѣрно.

Х. Ковачевъ: Сждилището има, ми се струва, 800 и нѣколко дѣла, отъ които половината ги даватъ онѣзи села, които стоятъ на 30 и нѣколко километра далечъ. Ами че въ Министерството на правосждието има заявление, което азъ видѣхъ, подписано отъ 9 общини — всичкитѣ общини къмъ това сждилище сж 15 — съ което молятъ сждилището да си остане въ Искрецъ. Тѣзи общини иматъ население 19.107 души, а онѣзи 6 общини, които оставатъ, иматъ само 10.200 души.

П. Ивановъ: 14.540, на 14.594 сж, г. Ковачевъ.

Х. Ковачевъ: Азъ вземамъ . . .

П. Ивановъ: Вземете каквото щете.

Х. Ковачевъ: Азъ вземамъ твърдѣнието на онѣзи, които сж подписали заявлението; вземамъ не туй километрическо разстояние, което азъ или нѣкой другъ може да изчисли, но вземамъ едно километрическо разстояние, изчислено отъ счетоводителя на Народното събрание. Ако това километрическо разстояние ни дава всички прѣимущества да се остави сждилището въ Искрецъ, не виждамъ какви основания би имало народното прѣдставителство, за да не приеме прѣдложението, което прѣдлага комисията. Азъ не бѣхъ въ комисията. Тя е изучила сама за себе си всички обстоятелства, и съобразно съ туй е взела рѣшението си.

Д. Ганчевъ: Въ една и сжща сесия не може да се внася такова прѣдложение. Азъ ще внесе утрѣ друго прѣдложение за отмѣнение на Вашето прѣдложение.

Х. Ковачевъ: Прави се възражение, че това прѣдложение, което имаме да разглеждаме днесъ, е едно прѣдложение разгледано вече и разрѣшено отъ Народното събрание.

П. Ивановъ: На 12 декемврий е рѣшено.

Х. Ковачевъ: Грѣшка основна, или затуй, че тѣзи, които поддържатъ това, не сж изучили въпроса, или пъкъ затуй, че се прѣструватъ да го не знаятъ. Чл. чл. 109 и 113 отъ конституцията сж, които се касаятъ до въпроса. Чл. 109 казва: (Чете) „Законопроектитѣ и прѣдложенията на правителството се внасятъ въ Народното събрание отъ надлежнитѣ министри по царска заповѣдъ. Всѣки прѣдставителъ може да внесе въ Народното събрание законопроектъ или прѣдложение, ако тѣ сж подписани отъ една четвъртина отъ присѣтствующитѣ прѣдставители.“ Конституцията казва, че законодателна инициатива иматъ правителството и народното прѣдставителство. Инициативата на правителството е обусловена отъ това, че трѣбва да има царска заповѣдъ, за да се внесе единъ законопроектъ за разглеждане въ камарата, а пъкъ за народния прѣдставителъ условието е,

предложението да бъде подписано най-малко от $\frac{1}{4}$ от присъстващите народни представители. Сетнѣ, чл. 113 казва: (Чете) „Ни единъ законопроектъ, единъжъ отхвърленъ на цѣло отъ Събранието, не може да бъде внесенъ безъ измѣнение въ Събранието прѣзъ сѣщата сесия. Такъвъ проектъ може да бъде внесенъ прѣзъ другата сесия.“ Какви сж правата по-нататъкъ на народното представителство при разглеждането на внесенитѣ по този начинъ законопроекти било отъ правителството, било отъ народнитѣ представители? Тѣзи права, г-да, се уреждатъ вече отъ правилника. Законопроектитѣ се разглеждатъ три пѣти. При първото разглеждане разисканията ставатъ по принципъ, изцѣло, върху принципитѣ, на които се основаватъ законодателнитѣ предложения или законопроекти. При второто разглеждане, казва чл. 39, всѣки народенъ представителъ има право да внася поправки и прибавки на едно предложение, внесено редовно, съгласно чл. 109 отъ конституцията.

Д. Ганчевъ: Внесете го послѣ.

Х. Новачевъ: Тия поправки и прибавки, казва чл. 39, се прѣдаватъ на прѣдседателя, и тѣ трѣбва да бъдатъ писмени. Народниятъ прѣдставителъ Х намира, че въ извѣстенъ членъ трѣбва да стане извѣстна поправка, да стане измѣнение въ текста на този членъ; той ще даде обяснения устно и ще даде на прѣдседателя писмено предложение, какъ иска да стане измѣнението. Защо? Обяснимо е защо. За да не би при гласуването да станатъ нѣкои грѣшки. При третото четене народнитѣ представители сжщо така иматъ право да внасятъ нѣкои поправки, които не сж били направени при второто четене; тѣзи поправки се разглеждатъ, приематъ и слѣдъ това се приема законопроектътъ окончателно. Ако законопроектътъ или законодателното предложение, въ което сж внесени поправките или прибавките, не се приеме отъ Народното събрание, въ сѣщата сесия сжщото това законодателно предложение не може да бъде вече внесено втори пѣти. Азъ питамъ господата, които правятъ опозиция на моето предложение отъ формална страна, да ми кажатъ: правихъ ли азъ нѣкога, правилъ ли е нѣкой отъ г. г. народнитѣ представители законодателно предложение, внесено на основание чл. 109 отъ конституцията, което да е подписано отъ $\frac{1}{4}$ отъ присъстващите народни представители, и туй законодателно предложение да е разглеждано по онзи редъ, който се прѣдвижда въ конституцията, да е гледано три пѣти, или да е гледано единъ пѣтъ по принципъ и да бъде отхвърлено? Има ли такава нѣщо? Ни най-малко. Всичко на всичко какво има? То е слѣдующето. Когато се разглеждаше бюджетопроектътъ на Министерството на правосъдието азъ станахъ и казахъ: „Искамъ да се заличи новата вписана дума отъ комисията „Свогенско“ и да остане „Искрецо“, тѣй, както е въ бюджетопрокта.

Д. Ганчевъ: И не се прие.

Х. Новачевъ: Вѣрно е, че тази поправка не се прие. Питамъ ви азъ: това бѣше ли законодателно предложение, както прѣдвижда чл. 109 отъ конституцията, та да ми кажете, че този въпросъ се разглежда вече по надлежния редъ и чл. 113 отъ конституцията не позволява да бъде внесено и разгледадено наново това предложение?

Д. Ганчевъ: Бюджетътъ е най-важниятъ законъ.

Х. Новачевъ: Азъ мисля, че въпросътъ, който се повдига, е въпросъ принципиаленъ, е въпросъ за нашитѣ права, като народни представители. Тукъ се направиха нѣкои поправки, когато се гласуваха

законътъ за измѣнение закона за пенситѣ, и тѣзи поправки паднаха, не се приеха. Питамъ ви азъ, можемъ ли ние, народнитѣ прѣдставители, да внасяме законодателни предложения, по чл. 109 отъ конституцията, върху този законъ? Нѣма съмнѣние, че можемъ. Тѣй че, въпросътъ е принципиаленъ и той се касае до нашитѣ права, като народни прѣдставители. Ако ние приемемъ, че поправките и прибавките, които ние правимъ при разглеждането на законопроектитѣ, сж законодателни предложения, ние не бихме могли да внасяме никакви законодателни предложения, каквито чл. 109 отъ конституцията прѣдписва.

Ето защо азъ ви моля, на този въпросъ, който се повдигна — въ смисълъ, че има едно законодателно предложение разглеждано — да отговоримъ отрицателно. А по самото сжщество на въпроса азъ ви казахъ вече моитѣ съображения, по които намирамъ, че е много неумѣстно да мѣстимъ сѣдалището на сѣдилището отъ с. Искрецъ въ с. Своге. Много неумѣстно и твърдѣ неудобно е, г-да, когато по единъ такъвъ начинъ се мѣстятъ сѣдалищата на сѣдилищата отъ едно мѣсто на друго. Когато това нѣщо става съ законъ, взематъ се прѣдъ видъ не само мѣстнитѣ интереси, не само интереситѣ на дадена околия, ами и интереситѣ на сѣсѣднитѣ околии — тѣй, както ще се направи, когато министърътъ на правосъдието ни внесе законопроектъ за опрѣдѣляне районитѣ на сѣдилищата. Асж нашата история ни учи, че такава една практика на Народното събрание е практика врѣдна. Вие всички ще си спомните инцидента, който стана съ мѣстене на сѣдилището въ демократическо вѣрме отъ с. Стражица въ Лѣсковецъ или Горна-Орѣховица. И тукъ нѣма да бѣда лошъ пророкъ, ако кажа: мѣстенето на сѣдилището отъ Искрецъ — то още не е прѣмѣстено, прѣдъ видъ предложението, което има да се разисква — въ Своге, сега, въ настояще вѣрме, прѣди да има единъ законъ, може да бѣде съпроводено съ много нежелателни инциденти. Населението е много развълнувано въ онзи край; болшинството отъ това население казва: „А бе джанъмъ, вие като искате да мѣстите сѣдилището, за кого го правите? За удобство на насъ ли, които се сѣдимъ въ това сѣдилище, или за удобство на сѣднитѣ и чиновнитѣ, да могатъ полесно да дохаждатъ и отиватъ въ София? Ако го правите въ интереса на населението, нѣмате никакво право да го мѣстите отъ тукъ.“ Та, докато не се изучатъ условията, не трѣбва да бѣде прѣмѣстенъ центърътъ. При сегашнитѣ условия, ще се направи голѣма грѣшка, ако се прѣмѣсти сѣдилището отъ Искрецъ въ Своге.

Прѣдседателствующъ И. Пѣвъ: Има думата г. Димитъръ Страшимировъ.

Д. Страшимировъ: Г-да! Този въпросъ, който се повдигна сега, има една чисто формална страна. Доколко едно измѣнение, направено чрѣзъ бюджета, може да бѣде законодателно предложение или не, върху това нѣма какво да се спори: ние не можемъ да признаемъ едно нѣщо вмѣкнато, една поправка, едно измѣнение, което трѣбва да се дължи само на законодателна инициатива, не можемъ, казвамъ, да го приемемъ като извършено нѣщо само чрѣзъ единъ бюджетъ. Бюджетътъ осъществява онуй, което сжществува съ законъ или отговаря на единъ законъ; тая формална страна е рѣшена сама по себе си. Обаче, възгъ отъ формалната страна, ние имаме други прецеденти и тия прецеденти отговарятъ на нѣщо реално. Напр., недавнашниятъ, прѣсниятъ прецедентъ съ бюджета на Министерството на просвѣщенiето. Въ закона за народното просвѣщение нѣма прѣвидена длъжността секретаръ — въ бюджета

ние гласувахме едно перо за секретаръ. Но тамъ имаше нѣщо реално: г. министърътъ ни каза, че е приготвилъ извѣстни измѣнения на закона за народното просвѣщение и, съгласно съ тѣзи измѣнения, които ще влѣзатъ веднага въ сила, той е вмѣканалъ съответнитѣ измѣнения въ бюджета. Така че, като дойдемъ сега до нашия въпросъ, би трѣбвало да се запитае, да-ли въ случая г. министърътъ на правосъдието прѣдварително не е приготвилъ нѣщо и слѣдъ това си е далъ съгласието да се прѣдвиди туй прѣмѣстване на сѣдилището отъ Искрецъ въ Своге, и да го осмислени въ бюджета прѣдъ видъ на туй, че въ скоро врѣме ще внесе единъ законопроектъ съ такова едно измѣнение. И азъ, въ тая смисълъ, съ нетърпѣние ще очаквамъ авторитетното мнѣние на почитаеми г. министъръ на правосъдието, да ни даде думата си, защото не подлежи на никакво съмнѣние, че най-хубаво е подобни нѣща, подобни мѣстения на едно сѣдилище отъ едно мѣсто на друго да ставатъ по авторитетното мнѣние на лица, които сж натоварени да носятъ отговорността за таква нѣща, защото и самиятъ г. министъръ е окруженъ съ видни чиновници и съвѣтници, които най-хубаво знаятъ съображенията, по които ние ще трѣбва да рѣшимъ окончателно и основно, кѣдъ е най-хубаво да стои сѣдилището, да-ли въ Своге или въ Искрецъ. Та азъ ще очаквамъ съ интересъ г. министърътъ да каже, да-ли той не е ималъ такъвъ проектъ. Ако не е ималъ, тогава трѣбва да дойдемъ до прѣдположението на г. Ковачева. Азъ бѣхъ въ комисията, когато се разискваше този въпросъ, чухъ се и трѣбваше да се смѣя; сега ми е ясно всичко въ тая работа: и километрическото разстояние, и колко е населението, кои села сж по-близо и пр.; само едно нѣщо не ми е ясно: кой е вписалъ това нѣщо въ бюджета.

Нѣкой отъ прѣдставителитѣ: Трѣбва да е Бобчевъ.

Д. Страшимировъ: Нека се има прѣдъ видъ, че въ таква нѣща често пѣти играятъ роля интереси, които често сж материялни. Ние всички се интересуваме, но това е политически интересъ. Азъ слушахъ въ комисията, че г. Ивановъ ималъ кръчма или къща въ Своге и, разбира се, неговъ интересъ е да иска сѣдилището да бѣде тамъ...

П. Ивановъ: Нѣмамъ кръчма, г. Страшимировъ.

Д. Страшимировъ: Това не е срамно. Азъ говоря обективно за работата. Нѣма нищо срамно, когато ние защитаваме извѣстни интереси; азъ нѣмамъ нищо лично противъ. Но авторитетното мнѣние ще дойде отъ тамъ, отъ кѣдѣто трѣбва да го очакваме, защото ще почива върху основателни проучвания на хора специално занимаващи се съ работата и на хора, които носятъ отговорностъ за едно или друго мѣстене.

Сега, що се отнася до нашата работа, до законодателното прѣдложение, азъ намирамъ, че ние вършимъ едно неумѣстно нѣщо, неумѣстно само въ тая смисълъ, че е, може-би, прибързано. Защото, да прѣдположимъ онова, което ще бѣде най-оправдателно — т. е., че г. министърътъ на правосъдието е приготвилъ едно ново законоположение за опрѣдѣляне районитѣ на сѣдилищата; въ такъвъ случай, сѣ пакъ законопроектътъ, който г. министърътъ ще внесе, ще подлежи на нашето политическо обсъждане — защото ние отъ политическа страна ще обсъждаме. Той ще ни прѣдстави своитѣ специални съображения, а ние пъкъ съ пълна свобода ще изтъкнемъ своитѣ политически интереси. Въ такъвъ случай, ако ние сега, безъ да знаемъ, да-ли има такъвъ законопроектъ, който да се внесе въ скоро врѣме, правимъ тѣзи разисквания възъ основа на

едно прѣдложение, ние ги правимъ много основателно. Ние имаме право да правимъ тѣзи разисквания, само че прибързано, защото сжщитѣ разисквания ще трѣбва да правимъ послѣ. Да кажемъ, че слѣдъ единъ мѣсець г. министърътъ ще внесе едно свое прѣдложение за опрѣдѣляне районитѣ на сѣдилищата; ние тамъ пакъ ще разискваме, никой не може да ни запрѣти. Ние ще разискваме тогава и ще кажемъ: г. министърътъ, като е ималъ прѣдъ видъ своето прѣдложение за опрѣдѣляне районитѣ на сѣдилищата, е прѣдложилъ въ бюджета, че сѣдалището на сѣдилището въ бѣдѣще ще бѣде въ Своге. Хубаво, но ние разискваме сега по законопроектъ, който той ще внесе, и казваме: не щемъ, искаме за въ бѣдѣще сѣдилището да се върне отъ Своге въ Искрецъ; значи, упражняваме нашето право, само че сега го упражняваме прѣдварително. Остава да чуемъ г. министра; обаче, и прѣди да сме го чули, азъ вѣрвамъ, че той ще потвърди това прѣдположение, което азъ правя — че той е приготвилъ такъвъ законопроектъ. Азъ прѣдварително казвамъ, че съ карта въ рѣка изучавахъ статистиката, която явно се потвърждаваше отъ самата карта. За мене, напр., по-големъ центъръ е Искрецъ, кѣдѣто дълго врѣме е било сѣдилището и отсетѣ е било прѣмѣстено въ Своге. Обаче, и за въ бѣдѣще, мисля, не сме лишени отъ никакви основателни съображения да прѣмѣстимъ сѣдилището въ Своге, което, благодарение на желѣзницата — този лостъ за търговия и култура — за въ бѣдѣще ще се развие и хората ще прѣдпочетатъ да извървятъ километъръ повече, за да отидатъ въ единъ по-богатъ центъръ. Азъ говоря и „за“ и „противъ“ — за двѣтъ страни: трѣбва да бѣдемъ обективни. Но сега, при сегашнитѣ условия, километрическото разстояние, числото на населението, числото на общинитѣ, по-близки или по-далечни — всичко туй говори въ полза на Искрецъ. И ако трѣбва да се произнесемъ сега, т. е., ако законопроектътъ, приготвенъ отъ г. министра, ще закѣснѣе и бѣде внесенъ въ идущата сесия или по-късно, по-добъръ е сега да се произнесемъ въ смисълъ да си остане сѣдилището тамъ, кѣдѣто е, безъ да ни прѣчи това, че съ бюджета се е взело единъ пѣтъ рѣшение по този въпросъ, защото въ бюджета не сж прѣдвидени извѣстни кредити, съ които сега не можемъ да разполагаме. Напротивъ, нашето рѣшение да си остане сѣдилището тамъ; дѣто е, нѣма да бѣде съпрѣжено съ никакви разноси за хазната. Тѣй че нашето рѣшение, освѣнъ че ще бѣде добро и на мѣстото си, по нѣма и да причини дразнения на населението, дразнения необясними засега и немотивирани нѣкакъ си отъ авторитетното мѣсто, както трѣбва да бѣде, т. е. по законодателенъ редъ.

Прѣседателствующъ И Пѣевъ: Има думатъ г. министърътъ на правосъдието.

Министъръ П. Абрашевъ: Г. г. народни прѣдставители! При първото четене на това прѣдложение азъ казахъ, че разискванията, които ставатъ относително прѣмѣстването на Искрецкото сѣдилище въ Своге или обратно, отъ Своге въ Искрецъ, показватъ, колко е належаше приемането единъ законъ за териториалното дѣление на царството въ съдебно отношение; показватъ, че е необходимо да се създаде единъ законъ, съ който окончателно, еднѣжъ-завинаги да се опрѣдѣли кои сѣдилища кѣдѣ ще се намиратъ, и по този начинъ да прѣстаемъ да се занимаваме съ такива въпроси. Азъ трѣбва да ви кажа, че това сж болни въпроси: дѣ трѣбва да се намира едно дадено сѣдилище. Азъ трѣбва да ви кажа, че съ тѣзи въпроси се заблуждава, се експлоатира населението, че съ тѣхъ се прави политика, избори се правятъ. Затова трѣбва непрѣмѣнно да

се прокара единъ законъ. Азъ съмъ длъженъ да ви заявя, че законопроектътъ е готовъ и не по-късно отъ десетина дена вие ще се занимаете съ въпроса за раздѣлението на царство България въ сѣдебно отношение. При разглеждането на този законопроектъ вие неизбежно още единъжъ, може-би, ще приповторите тѣзи разисквания, пакъ тогава ще разисквате, дѣ трѣбва да бѣде сѣдилището, да-ли въ Искрецъ или въ Своге. Като казвамъ това, азъ трѣбва и самъ себе си да упрека, че показвахъ една слабостъ — признавамъ туй и изнасямъ тази изповѣдь прѣдъ васъ — за дѣто се съгласихъ прѣдъ комисията, вмѣсто да си остане сѣдилището въ Искрецъ, както е било по-рано, да се назове то Свогенско. Който е билъ отъ васъ въ комисията по Министерството на правосѣдието, той знае по кой начинъ мина бюджетопроектътъ въ комисията: извикаха ме на бърза рѣка въ комисията; не се прѣд-виждаше въ него денъ да се разгледа бюджетопроектътъ по Министерството на правосѣдието — прѣдполагаше се съвсѣмъ други бюджетопроекти да се разгледватъ — и комисията ми заяви, че приема всичко, само че имало единъ въпросъ да се рѣши: да-ли сѣдилището да бѣде въ Своге или въ Искрецъ. Азъ казахъ: оставете, г-да, сѣдилището тамъ, какъто е било, оставете го въ Искрецъ, защото, може-би, не сега, въ тая минута, но подиръ едно късо врѣме вие ще се занимаете съ законопроекта за сѣдебното дѣление на царството и тогава ще се опрѣдѣли, да-ли сѣдилището ще си остане въ Искрецъ или въ Своге. — „Не, недѣйте се противи да се прѣмѣсти въ Своге, защото тамъ е по-добъръ“, тѣй ми говорѣха въ комисията. Азъ имъ казахъ: нѣма да се противя, ако вие всички сте съгласни...

Нѣкой отъ болшинството: И този въпросъ не се гласува даже въ комисията.

Министъръ П. Абрашевъ: Слѣдъ това дойдохме тукъ, въ пленума на Народното събрание, и г. Ковачевъ възбуди въпроса, сѣдилището да остане въ Искрецъ, дѣто си е било по-рано и дѣто си е и сега. И досега не съмъ го прѣмѣстилъ отъ Искрецъ въ Своге, защото, казвамъ ви, трѣбваше прѣдварително да се рѣши повдигнатиятъ съ прѣдложението на г. Ковачева въпросъ.

Тази е историята на това прѣмѣстване на Искрецкото сѣдилище въ Своге, една история, която, трѣбва да призная, е печална, защото по този начинъ ние бихме могли да развѣстимъ всички сѣдилища въ България, защото, както знаете, сѣдалищата на нашитѣ сѣдилища не сѣ опрѣдѣлени съ законъ, а съ бюджетъ, и при едно споразумѣние въ комисията може дадено сѣдилище да бѣде прѣмѣстено еди-каждъ си, може и Софийскиятъ окръжонъ сѣдъ да осѣмне въ Самоковъ.

Сега трѣбва да вземете едно рѣшение по този въпросъ. Азъ не искамъ да ви се намѣсвамъ въ вашето рѣшение, да ви казвамъ: гласувайте тѣй или иначе, но когато гласувате тоя въпросъ, да бѣде ли сѣдилището въ Искрецъ или въ Своге, имайте прѣдъ видъ, че, може-би, подиръ 10 или 15 дена, вие пакъ наново ще бѣдете повикани да рѣшавате въпроса, какъ да бѣде то, въ Искрецъ или въ Своге.

Нѣкой отъ болшинството: Да, ама има вече едно рѣшение.

Министъръ П. Абрашевъ: И като имамъ прѣдъ видъ, че този въпросъ ще се рѣши въ едно скоро врѣме и че има висяще законодателно прѣдложение за оставането му въ Искрецъ, азъ още не съмъ го прѣмѣстилъ въ Своге. Можете да ме упрекнете, че не съмъ се съобразилъ съ закона за бюджета, но, казвамъ, като имамъ прѣдъ видъ, че такова едно

прѣдложение е прието на първо четене и не знаа да-ли не ще бѣде прието и на второ и на трето четене, азъ спрѣхъ прѣмѣстването на сѣдилището. Остава на васъ да рѣшите този въпросъ, като имате прѣдъ видъ практическата страна на въпроса. Понеже подиръ нѣколко дена вие ще рѣшавате наново въпроса, дѣ да бѣде сѣдилището, въ Искрецъ или въ Своге, и, отъ друга страна, понеже имате прѣдъ видъ, че сега сѣдилището още е въ с. Искрецъ, не знаа да-ли не ще бѣде по-добъръ да го оставимъ въ Искрецъ, докато окончателно се рѣши въпросътъ.

Х. Ковачевъ: Тази е моята цѣль, г. министри, да не се прѣмѣсти сѣдилището, докато не се прокара законопроектътъ за сѣдебното дѣление на царството.

Прѣседателствуващъ И. Пѣевъ: Има думата народниятъ прѣдставителъ г. Димитъръ Икономовъ.

Д. Икономовъ: Г. г. народни прѣдставители! Менѣ ми се чини, че въпросътъ, който повдига почитаемата комисия, е въпросъ, който ние въ случая трѣбва да разрѣшимъ принципиално. Единъ пѣтъ разрѣшенъ този въпросъ — азъ ще се присѣдиня къмъ думитѣ, изказани отъ г. Консулова — да го рѣшаваме сега иначе, ние ще бѣдемъ смѣшани. Какво е било извършено на 12 декемврий 1911 г.? Тогава съ бюджета се е рѣшило, щото мировото сѣдилище отъ Искрецъ да се прѣмѣсти въ Своге — азъ не знаа мѣстността, но Своге го казаха. Какво е направило народното прѣдставителство въ случая? То е направило едно рѣшение; а щомъ единъ пѣтъ е направило рѣшение, менѣ ми се чини, че ние ще бѣдемъ смѣшани сега да вземемъ пакъ, въ сѣщата сесия, да измѣнимъ туй наше взето рѣшение. Извѣстно ви е, г. г. народни прѣдставители, че това, което е законъ, е рѣшение, и това, което е рѣшение, е законъ. Единъ пѣтъ е прието сѣдилището да бѣде въ Своге, ние, по силата на чл. 113 отъ конституцията, нѣмаме право даже да се занимаваме отново съ този въпросъ. Казахъ по-рано, че е ставало дума за прѣмѣстването на туй сѣдилище и се е взело рѣшение въ тази смисълъ, а единъ пѣтъ взето туй рѣшение, менѣ ми се чини, че ние трѣбва да димъ онзи, който е направилъ тая грѣшка. И, по всѣка вѣроятностъ, безъ да знаа кои сѣ били кандидатитѣ на тая избирателна околия, ще кажа, че единъ отъ двамата ще бѣде причинителъ на тая грѣшка, защото нито азъ, нито другъ народенъ прѣдставителъ има толковъ голѣмъ интересъ да иска прѣмѣстването на мировото сѣдилище отъ Искрецъ въ Своге, или отъ Своге въ Искрецъ. Тогава ще излѣзе, че или господствува е казалъ: „Вие мене изберете, азъ ще прѣмѣстя вашето мирово сѣдилище въ туй село“, или пъкъ уважаемиятъ г. Бобчевъ може да е говорилъ: „Не, вие дайте гласа си за мене, пъкъ азъ ще го прѣмѣстя оттатъкъ“. Така или иначе, ние имаме едно взето рѣшение, и азъ мисля, че нѣма нужда да се повдига този въпросъ. Ние трѣбва да се подчинимъ на това взето рѣшение отъ 12 декемврий 1911 г.

Но ми се чини, отъ друга страна, че е направено още една голѣма грѣшка, току-що изказана отъ г. Ковачева. Ние имаме взето рѣшение отъ 12 декемврий 1911 г.; това рѣшение е подписано отъ Негово Величество Царя и до днесъ туй рѣшение не се привежда въ изпълнение, а когато дойде въпросъ да се продадатъ на нѣкой селянинъ котлитѣ, това изеднѣжъ става. Ето защо, по моето мнѣние, въпросътъ е принципиално разрѣшенъ и, ако ние вземемъ отново да го разглеждаме и отмѣняваме, то значи да станемъ смѣшани.

Прѣседателствуващъ И. Пѣевъ: Има думата народниятъ прѣдставителъ г. Петъръ Станчевъ.

П. Станчевъ: Г. г. народни прѣдставители! Много рѣдко вземамъ думата, освѣнъ когато натегне нѣкой въпросъ, че вземамъ да го прѣкаляваме и да се правимъ, че се сме мѣдри и хитри и грѣшки не правимъ. Турците викатъ: „Янлъшъ хесапъ багдат-танъ дюнеръ“ — погрѣшна смѣтка отъ Багдате се връща. Г. министърътъ на правосѣдието, който има всичкото ми уважение на единъ министъръ, който не обича да си криви душата и езика, когато говори по нѣкои общи въпроси, иде човѣкътъ да ни се признае: „Не знаехъ кое какъ да направя — налегнаха ме въ този моментъ, но азъ не съмъ се помирилъ още съ туй рѣшение. И понеже подиръ десетина дена ще ни внесе окончателно законопроектъ по разпрѣдѣление на нашитѣ сѣдилища, то се вика, че апелира да направимъ едно въздържане до него день и тогава да се произнесемъ окончателно; може-би да улеснимъ и него отъ туй прибързано рѣшение да се прѣмѣсти сѣдилището отъ Искрецъ въ Своге.“

Сега, колкото се касае до тия двѣ мѣста, азъ 25—30 години живѣя по тия мѣста, познавамъ и Своге, ходилъ съмъ и въ Искрецъ, ходилъ съмъ и въ околията. Смѣткитѣ, разчетитѣ на г. Ковачева, че болшинството е за Искрецъ, сж вѣрни. Своге се яви сега, че стана станция, че се появиа къщички, появиа се нови интереси, не толкозъ отъ сѣдебенъ характеръ, колкото отъ лично естество, и това не може да не влияе на хората да залѣгатъ за тамъ. Отъ Годечъ една депутация бѣше дошла прѣди врѣме, идва и при мене. Селото Годечъ е едно отъ най-голѣмитѣ, най-интелигентното и съ най-голѣмо население село. И тая депутация ми каза: „Нашитѣ интереси не сж въ Своге; нашитѣ интереси сж въ Искрецъ“. Апелираха и къмъ мене да ги поддържамъ. Азъ мълчахъ досега, но понеже иде да се сжска конецътъ, да не би прибързано да се сжска, по-добрѣ е да се отложи, както се изказа и г. Странимировъ, който нито дюгенъ, нито дѣла има тамъ, но и той намира за добрѣ да възприемемъ отлагането на окончателното рѣшение по този въпросъ, докато разгледаме законопроекта.

Д. Икономовъ: Има едно рѣшение, което трѣбва да се изпълни.

П. Станчевъ: Колко работи има въ България минали-заминали — и туй ще мине и замина. (Смѣхъ)

Д. Икономовъ: Това бѣше въ турско врѣме.

Прѣседателствующъ И. Пѣвъ: Има думата народниятъ прѣдставителъ г. Павелъ Парпановъ.

П. Парпановъ: Г. г. народни прѣдставители! Споредъ мене, ние имаме всичкитѣ добри и законни основания да вземемъ рѣшение да си остане сѣдилището въ с. Искрецъ, а не въ с. Своге. Добри основания азъ наричамъ тѣзи, защото това е желанието на населението въ околията, отъ една страна, и отъ друга страна, въ географическо и топографическо отношение Искрецъ има всички прѣимущества, и Искрецъ трѣбва да бѣде центръ. А пъкъ законни основания азъ ще нарека други. Наистина изпрѣчваме се тукъ прѣдъ единъ въпросъ: да-ли камарата може да прѣрѣпнава единъ въпросъ, по който тя се е произнесла, а именно съ бюджета, като е вземала едно рѣшение да се прѣмѣсти сѣдилището въ Своге; да-ли можемъ да измѣнимъ туй рѣшение сега, да си остане сѣдилището въ Искрецъ? Вѣрно е, че досега центроветѣ на сѣдилищата сж се опрѣдѣляли съ бюджета. За мировитѣ сѣдилища, най-паче, азъ знаа, че се е прѣдвигдало въ единъ параграфъ допълнителни мирови сѣдилища, и г. министърътъ е ималъ право, кѣдѣто иска, тамъ да опрѣдѣли да

бѣде центрътъ. Центроветѣ на окръжнитѣ сѣдилища така сжщо сж се опрѣдѣляли въ бюджета. Но азъ мисля, че едно законодатено прѣдложение, каквото е конкретното, ще може да рѣши въпроса така, както, разбира се, би желала камарата и то безъ да се смущава тя отъ това, че въпросътъ е билъ разрѣшенъ съ гласуването на бюджета.

Така гледамъ на въпроса и азъ ще гласувамъ да остане сѣдилището въ Искрецъ, а не въ Своге. Това трѣбва да направимъ и по други практически съображения. Ако г. министърътъ на правосѣдието мисли да ни сезира въ скоро врѣме съ такъвъ законопроектъ, съ който да се опрѣдѣлятъ сѣдилищнитѣ центрове, тогазъ, не трѣбва поне сега да го мѣстимъ. Ако наистина съ този законопроектъ би се прокарало за центръ с. Искрецъ, нѣма защо сега да вземаме такова рѣшение, да се прѣнесе сѣдилището въ Своге, и слѣдъ това, като се прокара законътъ, да го прѣмѣстимъ пакъ въ Искрецъ, и по такъвъ начинъ сѣдилището само да се разкара по пѣтищата. Та ще моля Събранието, ако, разбира се, обича, да благоволи да приеме сѣдилището да остане въ Искрецъ, както е било досега, а не въ Своге.

Прѣседателствующъ И. Пѣвъ: Има думата търновскитъ народенъ прѣдставителъ г. Маринъ Гайдовъ.

М. Гайдовъ: Г. г. народни прѣдставители! И азъ много рѣдко вземамъ думата въ Народното събрание и, ако я взехъ този пътъ, то я взехъ зарадъ туй, защото, право да ви кажа, смутихъ се отъ това, което се констатира тукъ, въ Народното събрание, и ме малко досрамъ. Казватъ, какъ се е разрѣшилъ този въпросъ въ комисията, не знаемъ — ей тѣй, мина и замина. Г. г. народни прѣдставители! Подобно нѣщо да не се случва и да не се излага Народното събрание, че върши така работата си, както по този въпросъ се изложи днесъ. Азъ бихъ желалъ подобно нѣщо да не се повтаря. Какъ така въпросътъ е миналъ и заминалъ нѣ тази комисия; какъ така не се е гласувалъ? Единъ отъ народнитѣ прѣдставители дойде и каза, че даже не се е гласувалъ.

С. Савовъ: Азъ Ви твърдя, г. Гайдовъ, че въпросътъ не се е гласувалъ по-рано.

М. Гайдовъ: Азъ протестирамъ! Напротивъ, комисията е гласувала, азъ вѣрвамъ, че тя е гласувала, и никога нѣма да позволя да се каже, че тази комисия, която засѣдава тамъ, не е гласувала въпроса и не е взела рѣшение съ болшинство. Срамно е, г-да, ако е имало такова нѣщо; срамно е, ако тази комисия, която засѣдава въ присѣтствието на г. министра на правосѣдието, подъ негово прѣседателство, не е гласувала; тя не може така, безъ да гласува, да внесе единъ бюджетопроектъ тукъ, да го гласуваме ние. Тя го е гласувала. И какъ е гласувала? Гласувала е този бюджетопроектъ тѣй, както ни го докладва на 12 декемврий 1911 г. Тѣй поне азъ вѣрвамъ, че е гласувалъ, защото нѣмаше тогава протестъ, че този бюджетопроектъ не е гласуванъ. Напротивъ, еднѣжъ този бюджетопроектъ докладванъ намъ тукъ отъ трибуната, че е гласуванъ така, както ни се прочете, ние вѣрваме, знаемъ, убѣдени сме, че той е гласуванъ, и насъ ни помоли г. докладчикътъ, понеже комисията прие този параграфъ така и така, да го приемемъ и ние, и ние го приехме. Какъвъ бѣ докладътъ по този бюджетопроектъ? Той бѣ, че въ Своге се открива мирово сѣдилище, а въ Искрецъ нѣма такова сѣдилище. И тѣй, понеже споредъ обясненията на г. министра на правосѣдието мировитѣ сѣдилища се откриватъ чрѣзъ бюджетопоекта, азъ питамъ: има ли въ Бѣл-

гария Искрецко сждилище на 1 януарий 1912 г.? Нѣма.

Министъръ П. Абрашевъ: Има Свогенско мирово сждилище.

М. Гайдовъ: Има ли въ Царство България сждилище въ Своге отъ 1 януарий тази година? Има и трѣбва да има. И трѣбва да питаме, кѣдѣ е. Азъ питамъ, тогава: това не е ли единъ законъ, съ който се учредява едно сждилище въ Своге, съ който се доказва, че въ Искрецъ нѣма сждилище? Да, такъвъ законъ ние имаме вече, миналъ на три четения и този законъ е влѣзълъ въ сила, той е скръпенъ съ подписа на Негово Величество царя и приложенъ.

Д. Икономовъ: Не е приложенъ.

М. Гайдовъ: Азъ мисля, че той трѣбва да бѣде приложенъ. — Е, г-да, ако ние вземемъ по този начинъ, подъ видъ на погрѣшки, да измѣняваме извѣстни рѣшения, взети чрѣзъ нашитѣ бюджетно-проекти, азъ ви увѣрявамъ, че ние нѣма да приличаме на сериозни хора. Азъ утрѣ ще внеса едно предложение да се махне Софийското сждилище, както каза г. Абрашевъ, и да осъмне други денъ въ Самоковъ, или Апелативниятъ или Върховниятъ касационенъ сждъ да се прѣмѣсти въ Самоковъ.

Х. Ковачевъ: Добрѣ, ама ще трѣбва да намѣрите една четвъртъ народни прѣдставители да Ви подпшатъ предложението.

М. Гайдовъ: Тогава, на какво ще заприлича? Интереситъ на България ние ги изучаваме до 31 декемврий. Да, тогава трѣбваше да търсимъ интереситъ на България, тогава трѣбваше да видимъ кѣдѣ сж и да ги проучваме.

М. Георгиевъ: Въ комисията разисквахме този въпросъ.

М. Гайдовъ: Слѣдователно, г-да, мисля, че никакъ не трѣбва да се повръщаме да разрѣшаваме единъ въпросъ, разрѣшенъ вече чрѣзъ единъ законъ, влѣзълъ въ законна сила и който вече е промулгиранъ отъ държавния глава.

На настоящето предложение, което се разисква сега, азъ гледамъ като-че-ли чрѣзъ него се иска да се отвори ново сждилище въ Искрецъ. И понеже това предложение не е пълно, не е въ този смисълъ, то трѣбва да се направи именно въ този смисълъ, и, ако имаме бюджетъ, нека отворимъ и въ Искрецъ едно мирово сждилище, но не можемъ ние това, което вчера сме рѣшили и което е вече станало законъ, законъ промулгиранъ, да отидемъ днесъ да го отмѣнимъ.

Нѣкой отъ мнозинството: Хората цѣли закони промѣняватъ, а това не могло да стане!

М. Гайдовъ: Ние нѣмаме такова право. Това нито е грѣшка, нито е опущение. Нека не се базираме тѣзи г. г. народни прѣдставители, които говорятъ, че ние сме допускали и изправяли нѣкакви грѣшки въ бюджета, както, напр., стана съ главния секретаръ при Министерството на благоустройството. Това не бѣше грѣшка; това бѣше едно опущение, и ние чрѣзъ законъ направихме това нѣщо.

Х. Ковачевъ: Ами за Карнобатъ, г. Гайдовъ?

М. Гайдовъ: На тия основания моля почитаемото Народно Собрание да мине по-нататѣкъ на дневния редъ, да си гледа работата, а това предложение да се отхвърли.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Понеже дебатитѣ сж прѣкратени, давамъ думата на г. министра на правосъдието.

Х. Ковачевъ: Искамъ думата за лично обяснение, г. прѣседателю.

Министъръ П. Абрашевъ: Искамъ да кажа на търновския народенъ прѣдставителъ г. Гайдовъ, че той се бърка, като мисли, че както тукъ нѣкой си каза — азъ чухъ, че врачанскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Стефанаки Савовъ каза това — той се бърка, казвамъ, като мисли, че не се е гласувало въ комисията предложението за прѣмѣстането на Искрецкото мирово сждилище въ Своге.

С. Савовъ: Вѣрно е това.

Министъръ П. Абрашевъ: Тѣй като азъ присъствувахъ въ комисията, казахъ по-рано и сега казвамъ, че нѣмаме нужда да стане гласуване, защото предложението, да се назове Искрецкото мирово сждилище Свогенско, бѣше едно предложение, което се прие отъ цѣлата комисия единодушно.

М. Гайдовъ: Така е.

Министъръ П. Абрашевъ: И азъ, като министъръ, казахъ: нѣма да се противя на това. Туй е истината, г-да, по цѣлата работа.

Сега, г. Гайдовъ подхвърля едно обвинение противъ мене, което се подхвърли и отъ г. Икономова, за туй, че азъ не съмъ изпълнилъ досега закона за бюджета. Формално тѣ сж прави.

М. Гайдовъ: Азъ не Ви обвинявамъ, г. министре; азъ мисля, че Вие си изпълнявате обязаността.

Министъръ П. Абрашевъ: Но, да ви кажа ли? Това, може-би, само въ България може да стане, щото единъ бюджетъ, днесъ да бѣде гласуванъ окончателно, а слѣдъ туй да се внесе законодателно предложение за измѣнение нѣкои пунктове отъ този бюджетъ, и това предложение да бѣде прието на първо четене. Ако не бѣше прието на първо четене предложението на г. Ковачева, естествено, азъ щѣхъ да изпълня закона — досега Искрецкото сждилище щѣше да бѣде Свогенско; но като имахъ прѣдъ видъ, че туй предложение вече е минало на първо четене и като допускахъ, че вие може да го приемете на второ и трето четене, не искахъ да спра работата на Искрецкото сждилище. Свогенското сждилище врѣменно се намира въ Искрецъ и тамъ засѣдава мировиятъ сждия. Азъ трѣбваше да спра цѣлата работа на сждилището въ Искрецъ, да тръгна да го прѣнасямъ въ Своге и слѣдъ туй, съ едно рѣшение, обратно да го върна въ Искрецъ. Ей тогава щѣхме да станемъ смѣшни. Ето по кои причини азъ не съмъ прѣмѣстилъ сждилището отъ Искрецъ въ Своге. И затуй азъ именно избѣрахъ да се разрѣши въпросътъ въ една или друга смисълъ. Трѣбва да ви кажа, че въ комисията съвсѣмъ не се интересуваха отъ това предложение; трѣбваше азъ да отида да търся единъ по единъ членоветѣ на комисията и да ги моля да се занимаватъ съ това предложение, да го прокаратъ прѣдъ комисията и да го докладватъ тукъ, за да видимъ неговата сждба.

Х. Ковачевъ: Искамъ думата за лично обяснение.

Обаждатъ се: Нѣма нужда, стига вече.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Които г. г. народни прѣдставители приематъ предложението,

както се прочете отъ г. докладчика, а именно да се прѣмѣсти мировото сѣдилище отъ Своге въ Искрецъ, съ други думи да си остане сегашното сѣдилище въ с. Искрецъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Меншество) Събранието не приема.

Х. Ковачевъ: Оспорвамъ. Болшинство е. Да се провѣри.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Понеже се оспорва, моля г. квестора да прочете гласовѣтъ точно.

Квесторъ И. Андрѣевъ: (Слѣдъ прочитането) 27 гласа.

Нѣкои отъ прѣдставителитѣ: Колко сж всичкитѣ?

Квесторъ И. Андрѣевъ: 72.

Обаждатъ се: Нѣма кворумъ.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Понеже се оспорва, да-ли има кворумъ, моля да се провѣри.

Квесторъ И. Андрѣевъ: Присѣтствуватъ 72.

Х. Ковачевъ: Моля да се провѣри туй нѣщо и да се гласува, г. прѣседателю, съ ставане на крака.

Нѣкой отъ прѣдставителитѣ: Хайде, оланъ.

Х. Ковачевъ: Моля, моля. Правилникътъ дава право на прѣдставителитѣ да направятъ такова прѣдложение.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Ако има кворумъ и оспорватъ гласуването, тогава гласуването ще стане съ ставане на крака.

Квесторъ И. Андрѣевъ: (Слѣдъ прочитане на всички присѣтствующи) Присѣтствуватъ 69 души народни прѣдставители; значи, нѣма кворумъ.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Нѣма кворумъ.

Квесторъ И. Андрѣевъ: Съ г. министръ Теодорова сж 70 души.

Обаждатъ се: Нѣма кворумъ.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Моля г. квестора да повика народнитѣ прѣдставители.

Квесторъ И. Андрѣевъ: (Слѣдъ влизането на нѣколко души народни прѣдставители) Има вече кворумъ.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Моля ония г. г. народни прѣдставители, които приематъ прѣдложението, да се прѣмѣсти мировото сѣдилище отъ

Своге въ Искрецъ, да станатъ прави. Моля г. квестора да прѣборой гласовѣтъ.

Квесторъ И. Андрѣевъ: (Слѣдъ прѣброяването) Гласуватъ 35 души, безъ г. г. министритѣ.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Меншество. Събранието не приема.

Г. г. народни прѣдставители! На послѣдния пунктъ отъ дневния редъ нѣма да се спремъ сега, защото комисията по Министерството на външнитѣ работи не е довѣршила своята работа.

Понеже имаме два нови министри, които сж излѣзли отъ тази комисия, моля да се съгласите, по прѣдложение на бюрото, да се замѣстятъ съ двама други, а именно съ г. г. д-ръ Христо Мутафовъ и Никола Начевъ.

Които г. г. народни прѣдставители приематъ г. д-ръ Христа Мутафовъ за членъ на комисията по Министерството на външнитѣ работи, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Които г. г. народни прѣдставители приематъ г. Никола Начевъ за членъ на комисията по сѣщото министерство, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Слѣдующето засѣдание ще стане утрѣ съ слѣдующия дневенъ редъ:

Първо, избираме секретаръ на Народното събрание, вмѣсто г. Атанаса Буровъ, който се избра за подпрѣседателъ.

Второ, трето четене законопректитѣ: а) за разчитване недоборитѣ за слѣтитѣ 1877/1905 г.; б) за окончателното сключване бюджета за 1910 г., и в) за построяване здания за окръжни затвори.

Трето, второ четене законопроекта за измѣнение нѣкои членове отъ избирателния законъ. Докладътъ на комисията се отпечата днесъ и ще го имате утрѣ за разглеждане.

И послѣдната точка отъ дневния редъ: разглеждане прѣдложенията за одобрение внесениѣ договори, сключени между България и чуждитѣ държави.

Министръ Т. Теодоровъ: Ами законопроектътъ за измѣнение нѣкои членове отъ закона за Българската народна банка?

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Не е още раздаденъ.

Министръ Т. Теодоровъ: Раздаде се.

Прѣседателствующъ И. Пѣевъ: Тогазъ, на първо четене и законопроектътъ за измѣнение нѣкои членове отъ закона за Българската народна банка.

Които г. г. народни прѣдставители приематъ този дневенъ редъ, моля, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство) Събранието приема.

Засѣданието се закрива.

(Закрито въ 5 ч. 40 м. слѣдъ пладне)

Прѣседателъ: Д-ръ С. Даневъ.

Подпрѣседателъ: И. Пѣевъ.

Секретари: { Д-ръ К. Списаревски.
А. Кипровъ.

Началникъ на Стенографското бюро: Т. Гълъбовъ.